

ELŐFIZETÉS

BELYBEN:
 Egy évre 24 korona.
 Egy hónap 2 korona.

VIDÉKEN:
 Egy évre 26 korona.
 Egy hónap 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:
 1-3 soros hirdetés egyszer 20 f.
 Minden következőnél 10 f.
 Nyitási díj 40 f.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
 vasutak palotájában.
 TELEFON-SZÁM: 217

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvénytársaság.
 József főherceg-ut 22. sz.
 TELEFON-SZÁM: 151

Arad, 1907.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
 STAUBER JÓZSEF.

Vasárnap, szeptember 8.

Mai számunk főbb közleményei:

- Vezércikk: A fekete gyémánt uzsorásai.
- Az automobili-közlekedés.
- Fejérvári tisztviselői.
- A gyújtó is megdrágul.
- Országos sportnap Aradon.
- Ki a János vitéz szerzője?
- A rabok leveleznek.
- Csalás egy nyomdával.
- Menetrendváltozás az arad-temesvári vonalon.
- Az állam konkurrensel.
- Színház és újságlíró botránya.
- Mi van a vacsora pénzzel?
- A tűlzúzó áldozata.
- Egy vasutas tragédiája.
- Óngyilkosság a temetőben.
- A Vig özvegy alkonya.
- Az aradi közös konyha.

A fekete gyémánt uzsorásai.

Arad, szeptember 7.

Lejtőre került az idők szekere, ismeretlen meredek felé rohan, mindig lejjebb és mindig gyorsabb tempóban. Valami szörnyű katasztrófa bekövetkeztét érezzük, mely végzetes hatalommal közeledik, és ha szemünket be is hunyjuk olykor, hogy ne lássuk a veszedelmet, melybe rohanunk, nem reménykedünk a szabadságtól. Közéletünk teljesen megromlott. Hazánk, alkotmányunk ellenségei megtalálták a fegyvert, az eszközöket, melyekkel biztosan megromlathatnak; saját ellentállásunk ereje végképen megtört, állami

függetlenségünk szertefoszlik, s az azok biztosítékául fenálló törvények megtorlás nélkül dobatnak félre. A szociális viszonyok egyre gonoszabbak; az annyi reménnyel körülvett, ápoltt és fejlesztett magyar ipar a megromlott munkás viszonyok következtében hamarosan visszafejlődött, s a társadalmilag szervezett védelem, a tulipán mozgalom az erkölcsi inaszakadtság miatt csufos, nevetséges kudarcot vallott. Az élelmi szerek s az összes fogyasztási cikkek állandó és fel nem tartóztatható drágulása folytán a népeség nagyobbik fele kikerülhetetlen inaság néz eléje, s a tisztviselő osztály, a nemzet intelligenciája olyan nyomorral küzd, mely megtéveszti kötelességei felől s arra készíti, hogy a minden módon való megélhetést tekintse végcélnek és legfőbb törvénynek. És nincs kormány, nincs hatóság, nincs egyesület, mely a fogyasztót, a szegény embert a spekuláció ellen megvédje. Mert a beteg társadalom erőszegettsége fölszabadítja a testét emésztő élősdieket. A termelők és fogyasztók között álló kereskedelem, a közszükségleteket előállító gyárvállalatok csoportokba verődnek a különböző cikkek árainak természetellenes fölszaporításához, s a meg nem engedett kizsákmányolás, vagyonszerzés e nemét elnevezik kartellnek; annyira megtévedtek a fogalmak, hogy még az állami gyárvállalatok is részt vesznek a közönség kifosztására alakult ezen társulásban, a helyett, hogy az ál-

lam polgárainak segítségére sietne. Hogy mily rettenetes vége lesz ennek a kezdetnek, előre jelzik a lángoszlopok, melyek a holland világváros felgyújtott kikötőjéből csapnak az ég felé, mint a világot fenyegető konflagráció első kitérései.

Most közeledik a tél, és minden felől sietnek a bekövetkezendő zord időkben didergő nép tüzelőjét megdrágítani. Még sűrű erdővel fedvük honunk bércei, a szénbányák kimeríthetetlen bőségben tárják föl kincseiket s a közönség mégis rémülten gondol a hideg napokra. És méltán. Már társulnak a fakereskedők és szállítók, már meg van a pakli, mely a szénszükséget elő fogja idézni, s nem várhatunk, nem remélhetünk mentséget, holott az állam kizárólagos tulajdonosa az összes forgalmi eszközöknek, s módjában állott volna a bányavállalatok termelését, s annak szállítását a közszükséglet érdekei szerint szabályozni. Nem tette s úgy látszik nem is fogja tenni.

Nincs más mód, mint saját magunknak tenni, amit lehet. De ha kezdünk valamit, vigyázzunk, hogy a spekuláció ne küldje saját embereit vezérekül a táborunkba, hogy elárulják a kizsákmányolás ellen tervezett védelmünket a fa és szén uzsorások érdekében és csufos bukásra vigyék a fűtőanyagok mesterséges drágítása ellen szervezendő szövetkezetek ügyét, mint ez tavaly is történt az olcsó tüzelők beszerzésére alakult társulat szer-

A hétről.

Egy elfogott levél.

Kik oly szomorú színbe látják
 Manapság a világot,
 Hosszu írást kaptak e héten
 A kirekedt diákok.

Valaki eztet írta benne
 Három miniszter iven:
 „Ti árva, kirekedt diákok,
 Hozzátok húz a szívem.

Én a ti lelketekben élek,
 És általérzem nyomban:
 Mi bánat az, mikor az ember
 Kireked valahonnan.

Mikor a padba vonja vágja
 Mohóan, izgatóttan, —
 S azt üzenik neki az ajtón,
 Hogy nincsen helye ottan.

Tudjátok m'g, apró diákok,
 Ti tizen, tizenketten:
 Egy sűrű-pados iskolából
 Hej, én is kirekedtem.

Magasra vivó, büszke lelkem
 A tanulástól lángolt,
 Az iskola, kedves diákok,
 A törvényhatóság volt.

Minden városi tudományért
 Ugy oda volt a lelkem;
 A színügyismeretből pláne
 Jelesemre is feleltem.

S kitüntem a Veszta-szüzekről
 Írott nagy dolgozatban,
 S e jó osztályzatnak dacára
 Én mégis kimaradtam.

Sokat próbáltam én azóta
 S nem vitt dülőre semmi;
 A kinek egyszer pechje van, nem
 Tud virilista lenni.

Először könyökölni kezdtem,
 — Huh, szidott is a sok tag! —
 A hogy a beiratkozásnál
 Ma könyökölni szoktak.

S hiába... Hogyha kiszorultak,
 Jöttek helyükbe újak,
 Nem sikerült, a tolongásban,
 Hogy soraikba bujjak.

Majd aztán, sziszifuzi kedvvel,
 Újabb módszerbe kezdtem,
 A mikor virilista lett egy, —
 Rögtön megfelelkeztem.

Ev-évre telt, az idő mulott;
 Listára jött a lista,
 Ez, az bejött, — csupáncsak én nem
 Lehettem virilista.

Bejött ez, az, ... mi sok új ember,
 A rendes és a póttag!
 Borzasztó, hogy az emberek mily
 Szaporán gazdagodtak.

A hány barátom, ismerősöm,
 Mind belekerült sorra,
 — S még panaszkodjanak előttem
 Az inségre, nyomorra!

S míg én lassu türelemmel
 Sorom hiába lestem,
 Annyi lett itt a virilista
 Mint szövetkezet Pesten.

S mert a padokba nem jutottam,
 Nem nyílt módom a tette,
 Helyettem más, ki interpellál
 A kifizetésre.

terobbantásával. Az idén különben az ilyen fajta védekezéstől elkéstünk.

Más városok, mint például Győr és most már Budapest is, hatóságilag vásárolják előre a szenet, hogy annak idején beszerzési áron adják a rászoruló polgárságnak, hogy ily módon, habár kis mértékben is enyhítsék, az emberek libabőrre spekuláló szénszükségét. Ez minden esetre volna valami és nálunk is jótékonyan hatna, de ismerve a mi tanácsunk életrevalóságát és rátermettségét, nem igen reménykedhetünk benne. Így itt nem marad más hátra, mint az az előrelátó védekezés, hogy kiki már most gondoskodik annyi tüzelőfa és szén beszerzéséről, a mennyire télen át szüksége lehet, nehogy annak az anyagnak bevásárlására szoruljon, melyet a télvíz idejére előrelátólag méreg drága áron fognak a másodlárúsítók forgalomba hozni. Hogy mit fognak majd a szegény emberek csinálni, akiknek nincs annyi pénzük, hogy a fűtőanyagot előre beszerzzék, valóban nem tudjuk, hacsak a jó isten valami enyhé tüllel nem csufolja föl a fűtőanyaggal való spekulációt; annyi azonban már bizonyosnak látszik, hogy a magyar gyáripar erősen megfogja sínyleni a széninséget, amely úgy lehet — messze kézből — épen elene volt inszenálva.

Az automobil-közlekedés.

Elkészült a szabályrendelet.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, szeptember 7.

A városi szakbizottságok rostáján átszűrték, meggyurták s most már formába is öntötték az automobil-omnibusz közlekedésre vonatkozó szabályrendeletet. A szerdai közgyűlés, miután a törvényhatósági bizottsági tagok a kinyomtatott példányokból fogalmat alkothatnak arról, hogy miként fogják kezelni az automobil-közlekedést, beható tárgyalás alá veszi a szabályrendeletet, ha nem bízik meg a szakbizottságok körültekintő, pontos munkájában. A szabályrendelet főbb passzusait az alábbiakban ismer-tetjük:

A város területén társaskocsi üzletet kizárólag Aradváros közönsége gyakorolhat az ipar-

engedély alapján, a városi gépüzemek igazgatójának üzemvezetése mellett. A társaskocsi üzlet kezelése és vezetése körüli intézkedési jog a városi tanács hatáskörébe tartozik. Az üzletet, amelynek címe *Arad sz. kir. város társas automobil-omnibusz vállalata*, teljesen önállóan, kereskedelmi alapelvek szerint az üzembizottság vezeti.

A társaskocsik utvonalaait a közlekedési-bizottság javaslatára a törvényhatósági bizottság határozza meg. Az utasok a házak kapuihoz nem szállíthatók s a társaskocsival megállani csak a kocsiuton, az erre kijelölt megállóhelyeken szabad. A kocsi-közlekedés akként osztandó be, hogy az első személyvonat indulását megelőzőleg a vasuti állomástól legtávolabb eső társaskocsi végállomástól legalább fél órával előbb indítandó az első társaskocsi; az utolsó befutó vonat utasai szállítására megfelelő számú kocsi állítandó a vasuti állomásra.

Az utvonaltól szabadon tartására és a szabályrendelet intézkedéseinek szigorú betartására a rendőrség köteles felügyelni és mindazon, az uttesten észlelt változásokat, melyek az automobil omnibusz akadálytalan menetére zavarólag hatnának; soron kívül elhárítani köteles. Az országos és heti vásárok alkalmával a sátrak és áru-ító helyiségek, valamint az eladásra kerülő áruk akként helyezendők el, hogy általuk a társaskocsi-közlekedés meg ne akadályoztassék. A társaskocsi mindkét oldalán kettőre tendő azon utvonaltól, amelyen a kocsi közlekedik. Eltérésnek akkor van helye, ha a kocsi kibérelték. Az utvonaltól végállomásain könnyen kitüntethető módon megjelölendő a társaskocsi indulási ideje és a menetdíj.

A társaskocsikban ülő és állóhelyek vannak, a lépcsőkön ülni vagy a meghatározott számú állóhelyeken kívül bárhol másutt tartózkodni tilos. A kocsi belsejében dohányozni nem szabad, tilos továbbá a mozgásban levő kocsira fel, vagy arról leugrani.

Aki a szabályrendelet határozmányai ellen vét amennyiben cselekménye súlyosabb beszámítás alá nem esik, 100 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel, behajthatatlanság esetén 5 napig terjedhető elzárással, visszaesés esetén 5 napi elzárással és 100 korona behajthatatlanság esetén újabb 5 napi elzárással büntetendő.

Az automobil-omnibuszok menetrendje a következőleg osztatik be:

I. Egy körforgalmi közlekedés, amely a Szabadság tér déli oldalvonalától indul ki s egyidőben két kocsi a következő vonalakat futja be: a) a Szabadság tér, Atzél Péter utca, Deák Ferenc, Batthyány, Kossuth-utca, Vásártéri-ut, Pécskai ut, vasuti állomás, Nagyváradi-ut, Boros Béni-ut, József főherceg ut keleti oldala, Andrassy-tér keleti oldala, Vörösmarthy-utca, Szabadság tér minden felőrában; b) Szabadság tér, Vörösmarthy utca, Andrassy-tér

nyugati oldala, József főherceg-ut nyugati oldala, Boros Béni-tér nyugati oldala, Nagyváradi-ut, vasuti állomás, Pécskai ut, Vásártéri-ut, Kossuth, Batthyány-, Deák Ferenc-, Atzél Péter-utca, Szabadság-tér.

II. Egy automobiljárat a Szentháromság-térről a Deák Ferenc, Batthyány, Kossuth-utca, Vásártéri ut, Pécskai ut, Neuman-gyár és vissza minden órában.

III. Minden induló és érkező vonathoz 3 kocsi, a Szabadság térről az Atzél Péter utca, Andrassy-tér, József főherceg-ut, Boros Béni-tér, Nagyváradi-ut, vasuti állomás és ugyan-ezen vonalon vissza.

A viteldíjak ezek: Az egész körforgalom és a városból Gájig egy személy viteldíja 24 fillér. A Szabadság térről a vasutig és a Pécskai ut és Vásártér sarkáig 12 fillér. Gájból a Pécskai-ut és Vásártér ut sarkáig 2 fillér. Gájból a vasuti állomástól 20 fillér (átálló jeggyel). Olben vitt gyermekek és szolgálatban levő rendőrök és közbiztonsági közegek, valamint a végrehajtók viteldíjmentesek. A viteldíjak megváltoztatása iránti határozat a törvényhatósági bizottság hatáskörébe esik. Az üzembizottság jogosítva van ármérsékiés mellett jegyfuzeteket kiadni. Szabadjegyek nem engedélyeztetnek.

A gyujtó is megrágul.

Egy skatulya: négy fillér.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, szeptember 7.

Gyujtó-hiány van a magyar piacon, aminek az lesz az eredménye, hogy ez a fontos cikk hamarosan és valószínűleg véglegesen megrágul. Mert a fogyasztó cikkeknek az a természetrajzuk, hogy bizonyos nehézségek következtében felfelé mennek és azután hiába állnak be a rendes viszonyok, az árak el nem hagyják többé a rendkívüli időben elért magaslátot, ilyen következményekre van kilátásunk a gyujtó-áraknál is.

Pedig — kereskedői körökből kapjuk a hírt — a gyujtó-szükség itt van a nyakunkon. Nem elég, hogy nem lesz szenünk a télen, nem elég, hogy a fát majd gyógyszerárban fogják kimérni, olyan drága lesz, — nem lesz gyujtónk, amivel tüzet csináljunk.

A temesvári gyujtógyár belekerült a kartellbe, úgy hogy egy és ugyanazon utazó kínálja a temesvári és a linci gyujtót azzal a különbséggel, hogy temesvári, vagy hazai gyujtót csak beláthatatlan idő múlva tud szállítani, míg

Helyettem más az, aki kérdi,
Hogy áll a sok fegyelmű,
És más szokta az operettek
Erkölcset megfigyelni.

— No sirjanak a kis diákok
Olyan szivekbe-vágón!
Az ő apró bajukra van még
Orvosság a világon.

Nagyobb csapás, melyet, kegyetlen
Sors, én fejemre hoztál:
Az én számomra sohse nyílik
— A párhuzamos osztály!

Ez volt, köny áztatott betűkkel
Három kis ivre róva;
Es a diákok tőprenkedtek:
Ki lehet az írója?

Forgács.

Két párba.

(Egy újságíró naplójából.)

Írta: Biró Lajos.

Az öreg Harmos dörögve szidott:
— Mit művel, Zsadányi, mit művel. Ezt a szennyes nyomtatványt csak azért veszem a kezembe, hogy a maga züllésének a dokumentumait lássam.

Ránéztem.

— Igen, — folytatta hevesen — a züllésének a dokumentumait. Azt hiszi, nem züllés az, ha valaki, aki külföldi dolgokra van hivatva, minden nap kitapossa egy embernek a belét. Ezért ír maga? Magának már nem izlik a fekete kávéja, ha ritkított garmond sorokban le nem gazemberezett valakit csak azért, mert más véleménye van a miniszterelnökről, mint magának. Csupa olyan embert, akikkel még nem régen egy párton volt. Borzasztó, mit műveltet magával az a Gyáni, aki más országban lapkihordó se lehetne, nem szerkesztő.

Az asztal körül mindenki hallgatott. Forgács egyszerre pislogni kezdett. Ez most mindjárt mond valami komizságot. Megszólalt.

— Apám — mondta Harmosnak melegen — ne bántsa Zsadányit. Tudja ő mit csinál.

Harmos hevesen akart válaszolni, de Forgács folytatta:

— Tudja ő jól, mit csinál. Kiválogatja az embereit. Táráy Lajosnak még egyszer sem taposta ki a belét.

Tudtam. Ha ez az ember megszólal, komizságot mond. Egy pillanatig haboztam, pofonüsssem-e. Aztán vállalt vontam. A társaság másról kezdett beszélni.

... A szerkesztőségben eszembe jutott a kávéházi beszélgetés.

— Van valamid? — kérdezte Gyáni.

— Taláry Lajosról akarok egy dalt írni.

— Vigyázz. Harapós.

Újra éreztem a megaláztatás dühét, és szó nélkül leültem írni. Eleinte nehezen ment. Kinlódtam. De a szavak keményen sorakoztak egymás mellé. Elfogott a művészi munka láza. Mit nekem az a Taláry! Ki az a Taláry! A sorok úgy csattantak, mint a korbácsütés. Mikor a cikket elolvastam meg voltam vele elégedve.

... Másnap Torday jött be a szerkesztőségbe egy másik képviselővel, Taláry nevében kértek elégtételt.

— Majd megnevezem a megbizottaimat, — mondtam nekik.

Bementem Gyánihoz.

— Válad el, kérlek, az ügyemet. Vedd magad mellé, akit akarsz és intézd a dolgot úgy, ahogy akarod. Csak egyet kérek: pisztolyt ne. Kardra akárhogyan.

Másnap ki-sé zavartan jött Gyáni a szerkesztőségbe:

— Oregem, bocsáss meg, lehetetlen volt pisztoly nélkül megcsinálni. Mindenképpen ragaszkodtak hozzá. Sértett fél... a sértés súlyos volt... szinte gyáváknak látszottunk. Nagynehezen kiegyeztünk egyszeri golyóváltásban: — ha sebesülés nincs, utána kard.

— Mik a feltételek?

— Közönséges pisztolyok; huszonöt lépés; öt lépés avance; tíz másodperc. A kard: közönséges. Bandázs nélkül. Harcképtelenség.

... A fedett lovaglóiskola homokján Torday lassan mérte ki a huszonöt lépést. Felállítottak. A szokott ostobaságok után elhangzott a vezényszó:

ellenben a linci gyújtó gyárból küldhet amennyit akar, de 20—25 százalékkal drágábban. Azt hisszük, megérti mindenki, hogy mit jelent ez. Azt, hogy a magyar gyújtó által elfoglalt fogyasztási területet visszahódítja most majd a kartell és a magyar gyárak termékletlensége segítségével az *osztrák gyújtó*.

A kereskedők pedig itt állanak tehetetlenül. Nincs gyújtójuk. Ha lesz: az csak osztrák lehet. Akkor pedig a hazafiatlanság vádját is el kell majd viselniök, mert hiszen annyi a gyújtógyár hazánkban, hogy sok és mégis osztrák gyújtót árulnak a kereskedésekben.

Ilyen belülről nézve a magyar ipar. Erőtlen és tehetetlen. Mi ennek az oka: nem tudjuk. De szomorúan állapítjuk meg, hogy el lehetünk készülve a gyújtóárak emelkedésére. S a mi pénzegységünk azt eredményezi, hogy a gyújtó-árak éppen 100 százalékkal emelkednek fel. Két fillér helyett négy fillér lesz az ára egy csomag gyújtónak. Némely kereskedőnél már szívesen meg is adják ezt az árat, mert beütött a gyújtó-inség... A magyar gyújtóipar nagy dicsőségére és az osztrák gyújtógyárosok nagy örömére.

Ki a János vitéz szerzője?

Kacsóh, vagy — Beleznay.

Kék tó, tiszta tó...

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, szeptember 7.

Most, amikor Kacsóh Pongrácnak kasszasikereket aratott operettje, a *János vitéz* körülbelül a vidéki műsorokról is lepergett, — vita támad az operett zenéje körül. Egy nagyváradi lap, a *Szabadság* cikket közölte, amely szerint Kacsóh Pongrác az operett zenéjéhez sokat *merített* egy nagyváradi zeneszerző, *Beleznay* Antal műveiből.

Beleznay Antal nagyváradi zene és énektanár. Csendes, szerény ember, igen visszavonultan él. Kálvária-utcai házában születnek meg szebbnél-szebb nótái, amelyeket a barátok, ismerősök, akik a hazhoz járnak, széthordanak és rövid idő múlva dalolják országsszerte, anélkül, hogy tudná valaki, hogy ezeket a bájos melódiáju izig-vérig magyar nótákat Beleznay Antal írta. Az ő nótái szétrepültek már az egész országba, befogadást találnak különösen

a magyar-ur házaknál csakugy, mint az immár anyaföldben pihenő, örökálomra tért, sokat szenvedett cigánynak: Dankó Pistának nótái. Beleznay Antal már nem fiatal ember; ötven körül jár. A nótaszerzést egész fiatalon, husz, huszonöt éves korában kezdte. Már ezelőtt husz éve jelent meg nótás füzetje: *Kurucdalok* címmel. Ezek a szép dalok az utolsó példányig elfogytak, csak Beleznay Antal őriz egy-kettőt belőlük.

Mikor körülbelül két éve az országos reklám és dicsőség szárnyain Kacsóh Pongrác darabja: a János vitéz Nagyváradra is eljutott és a Szigligeti-színházban is előadásra került — azok, a kik jól ismerik Beleznay Antal nótáit és akik véletlenül jelen voltak az előadáson, meglepődve kiáltottak fel:

— Hiszen ezek a nóták a Beleznay nótái! Hiszen Beleznay kurucnótái épp olyanok, mint a kék tó, tiszta tó dallama.

Unszolták Beleznayt is, hogy hallgassa végig a János vitézt. Előadás után, barátai körében a kiváló nagyváradi nótaszerző megdöbbenve konstataálta, hogy bizony János vitéz nótái nagyon, nagyon hasonlítanak az ő dalaihoz. A szenzációs felfedezésnek akkor gyorsan híre ment és rendkívül érdeklődéssel tárgyalták a város zenekedvelő köreiben. Mondták is sokan Beleznaynak, hogy indítson pert *Kacsóh* Pongrác ellen és bizonyítsa be a törvényszék előtt, hogy Kacsóh plágiumot követett el, hogy kártérítéssel tartozik neki ezért, mert felhasználta a János vitézhez az ő dalait; Beleznay Antal sokáig tépelődött, hogy mitevő legyen, de azután úgy határozott, hogy nem viszi per útjára a dolgot, nem tépedsi meg Kacsóh bábait. Az ő csendes, szelid, lírai természete, békés, kedélyes hangulata visszarettent attól a gondolattól, hogy egy másik zeneszerzővel veszekedjék a nagy nyilvánosság, az ország színe előtt.

Azóta ez az ügy pihen. Senki se bolygatta meg; maga Beleznay se akarta, hogy a nyilvánosság elé kerüljön. Most egy nagyváradi újságíró felkereste Beleznay Antalt kálvária-utcai házában és érdeklődött a kérdés felől. Beleznay a következő érdekes felvilágosítást adta:

— Nem vádолом Kacsóh Pongrácot plágiummal, — ámbar azok, akik ismerik az én nótáimat és akik annak idején végighallgatták

a színházban a János vitézt, tehát összehasonlították Kacsóh dalait az enyémmel — határozottan plágiummal vádolták. Én mégse akarom meggyanusítani, mert mint szakember nem tartom kizártnak, hogy két hasonló lírikuş természet találkozzék a motívumok feltalálásánál, hogy ugyanazon zenei gondolatokat termeljenek. Egy bizonyos és eltagadhatatlan. Az ugyanis, hogy például *„Én vagyok a pásztor gyerek“* kezdetű nóta feltűnően hasonlít az én *„A lehullott csillagokat...“* kezdetű nótámhoz. Továbbá a *„Kék tó, tiszta tó“* és *„Egy rózsaszál szebben beszél“* kezdetű Kacsóh-nóták nagyon hasonlítanak az én *Kurucdalaimhoz*. Az is bizonyos — és ezt önérettel mondom — hogy én nem másoltam le Kacsóh nótáit, engem nem inspiráltak a János vitéz melódiái, nem is inspirálhattak, mert az én dalaim körülbelül tizenöt éve már, hogy nyomtatásban megjelentek.

Ennyit mondott Beleznay Antal. És, hogy nyomatékot szerezzen szavának, eljátszotta zongorán a Kacsóh-dalokat, azután az ő dalait. A hallgatók meglepetéssel konstataálta a hasonlatosságot, amelyet laikus ember is, első hallásra észre vesz.

Országos sportünnepe Aradon.

A bajnoki távgyalogló-verseny.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, szeptember 7.

Élénk érdeklődéssel néznek várossszerte a vasárnapi sportünnepe elé. Komoly, kitartó munka eredményét fogja bemutatni a napon az *Aradi Atlétikai Club*, melynek agilitásával sikerült hazánk legjelesebb atlétáit megnyerni a versenyen való részvételére. A 30 kilométeres bajnoki távgyalogló versenyt nemzetközivé teszi a bécsi atletikai clubnak tagja, *Spiegler* Jenő brünni mérnök indulása, kinek mérkőzése az országos bajnokságért *Manglitz* Ferenc tavalyi bajnokkal és *Stanits* György athéni bajnokkal igen érdekesnek ígérkezik.

Figyelemre méltó lesz a diszkoszvetés, melyen *Antal* Pál a Magyar Testgyakorlók körének tagja, Magyarország ezidőszertint legjobb diszkoszvetője is résztvesz.

A rudmagasugrásban *Szathmáry* Kálmán, a szegedi győztes ismét találkozik legyőzőttjé-

— Vigyázz. Kész. Tűz.

Ránéztem Taláryra. A szeme fellobbant és sietve tette meg öt lépését. A torkom összeszorult. Ismertem a Taláry lövéseit. De a szégyenkezésnek rettenetes hatalma megmozdított. Nem szabad gyávának látszanom. Éreztem, hogy reszket a labám és sietve gázoltam előre, hogy meg ne lássák. Elértem a barriere-ig.

A fülemben órái távolságból verődött a másodpercek lassu számolása:

— Egy... kettő... három...

Taláry csendesen emelte fel a pisztolyát. A fejemet süketítő zugás töltötte el. Igyekeztem bátrao belenézni a csőbe. Egyenesen beleláltam, de a szemem mintha ki akart volna pattanni. Nem láttam mást, mint a fekete csövet. A torkom körül fojtóvá lett a szorítás.

— ... Négy... öt... hat...

A tüzet láttam és ugyanabban a pillanatban egy rettentő csatanás rázta meg a fejemet. A jobb fülemben a dördülő hang repesztve csapott be és úgy éreztem, hogy széthasítja az agyvelőmet. A fájdalommal egy pillanatban átjárt az öröm is. A golyó a jobb fülem mellett ment el; a pisztoly balra, felfelé hord: ennek köszönhetem az életemet. Az agyvelőm sajgott, de a szívem felszabadulva dobbant egyet.

— ... Hét... nyolc... kilenc...

Felkaptam a pisztolyomat és kilőttem. A markomon nagyot taszitott a fegyver. Taláry pedig arccal végig esett a homokon.

Bámulva néztem feléje. Csak nem talál-

tam? Mind odarohantak hozzám. Gyáni azután felém jött.

— A mellébe ment a golyó. Te menj most innen.

Elmentem. Kábult volt a fejem. Mi történt? A pisztolyomat vakon lőttem ki. Agyonlőttem egy embert?

Vizsgáltam a lelkiismeretemet. Mit vétett nekem ez a Taláry? Én bántottam. A lelkiismeret fájdalmát azonban nem éreztem. De újra éreztem a lelkem dühöngő keserűségét, a hónapok óta kinzó alaktalan, vad bánatot, amely marja a lelkemet és amelyért marnom kell másokat, amióta én miattam lett öngyilkos az öcsém. Megmérgezett, vonagló, kinba facsarodott lelkem áldozatokat kíván. Lehet-e másképpen csillapítani az embernek a maga fájdalmát, mint hogy másoknak fájdalmat okoz? ... Ah, hadd fájjon nekik is ez a nagy bánat.

... Beültem egy kávéházba és egyik szivart a másik után szittam el. Lélek nélkül bámultam ki az utcára. A gyalogjárón egyszerre megáll valaki és érzem, hogy egy szempár pihen rajtam. Odanézek. Oh, ez a becsületes, meleg, szép szempár. Felugrottam. Bejött. Megölelt. Dédelgetett.

— Fiam, kedves, jó fiam, de rég nem láttalak. Sápadt vagy. Betegnek látszól.

Kifakadtam:

— János bátyám, de rut az élet.

— Hát hagyj itt ezt a várost. Ez tett be-

teggé. Gyere el hozzánk. A nénéd sirni fog az örömtől.

... Elmenjek? Igaz. El kell mennem. A csiki hegyek közé, öt úrányira az utolsó vasúti állomástól.

— János bátyám, mikor utazik?

— Két óra múlva. Csak téged akartalak megkeresni. A lakásodon voltam.

— Menjünk.

Két óra múlva vonaton ültünk. Reggelre kocsin. Kora délelőtt ott voltunk a szép, nagy kedves falusi házban. A nagynéném csakugyan elsírta magát, mikor meglátott. A szívemet ki-mondhatatlan bánat öntötte el.

... Két hete voltam már ott, vidám, jó, egészséges emberek között. Kezdtém gyógyulni. A szívemet nem szorongatta úgy az a nagy bánat.

A bátyám hazajött egy napon:

— Holnap medvére megyünk, — mondta. — Bevette magát a Bikkesbe egy, és felette garázdálkodik. Holnap kihajtjuk.

— Megyek én is, — mondtam neki.

Kicsit ellenkezett, azután ráhagyta: hát gyere te is.

Másnap el is indultunk. Vagy tizen voltunk; három hallgatag paraszt is. Szép, erős, biztos golyós fegyvert adtak a kezembe. A hajtók elmentek és mi szétoszlottunk az erdő hosszú szegélyén. Magamra hagytak. Láttam, hogy veszélytelen helyet kerestek ki a számomra: erre a hosszú tisztás felé, a nagy szakadékon át nem jön a medve. Ez se baj. Le-

vel Kazár Emillel, míg a magasugrás és sulydobás csapatversenyben a régi kiváló Debrecen és Arad csapatai mérkölnek össze erejüket. Az ünnepély műsora egyébként a következő:

Magasugrás csapatverseny.
Sulydobás csapatverseny.
80 kilométeres országúti nemzetközi távgyalogló verseny.
100 yardes síkfutás.
Sulydobás (egyéni).
Magasugrás (egyéni).
1/4 angol mértőldes síkfutás.
Diszkoszvetés.
Távolugrás.
Gerelyvetés.
Rudmagasugrás.
Egy angol mértőldes síkfutás.

A versenybírószág elnöke Szathmáry János, A. A. C. ügyvezető elnöke, alelnök Szokolcsay Lajos A. A. C. alelnöke, tagjai: Stankovits Szilárd, Lindner Ernő, Apor Gyula, Dániel Endre, Dávid Antal, E. Kintzler Zoltán, Lauber Dezső, László Aladár, Lészay Ottó, Majláth Béla, Malaky Mihály, Moór Jenő, Neumer József, Preisinger Béla, Szabó Béla, Dr. Szabó László, Szathmáry István, Szende Izsó, Széll Lajos dr., ifj. Vas Gusztáv és Zuber Ferenc.

A verseny pont három órákor veszi kezdetét. Helyárak páholy öt személyre 6 korona tribün ülőhely 1 korona, állóhely 40 fill. diákjegy 20 fillér.

Fejérváry tisztviselői.

A megyei tisztújítások előhangja.

Nincs pénz!

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, szeptember 7.

Fejérváry Géza társó darabont-testörkapitány — mint egy fővárosi újság írja — nagy bajban van. Fél az őszi vármegyei választásoktól. Hogy miért fél, annak következő a magyarázata:

Fejérváry miniszterelnöksége idején tudvalevőleg egyes vármegyék tisztviselői rezisztenciába léptek, egyesekéi pedig nem látván jövőjüket biztosítva, megmaradtak hivatalaikban, kijelentvén, hogy törvényteleniséget végre nem hajtanak s míg ezt nem követelik tőlük, nem hagyják el állásaikat. Megmaradtak annál is

inkább, mert Fejérváry megígérte nekik, hogy törvényteleniséget nem kér tőlük, jövőjükrol pedig mindenestre gondoskodni fog.

Hogy Fejérváry bukása után mi történt a rezisztáló tisztviselők helyére kinevezettekkel, köztudomású. Az történt, hogy Andrássy az összes helyetteseket elcsapta, Fejérváry pedig 1907. decemberéig járó fizetésüket több részletben kiadta nekik.

Ez tehát rendben volna. De baj van azokkal a törvényhatósági tisztviselőkkel, akik megmaradtak állásukban s nem rezisztáltak. Az állásukban megmaradt tisztviselők megválasztása ez év végéig terjed. A baj forrása pedig az, hogy egy csomó törvényhatóságban ezeket az embereket nem akarják újra megválasztani s így bizonyos, hogy decemberben egy sereg régi tisztviselő elveszti állását. A koalíció emberei ugyanis nem csinálnak titkot abból, hogy ki fogják bukztatni mindazokat, akik Fejérváryék alatt tovább szolgáltak.

A helyzet tehát az, hogy a téli tisztújítás következtében feléled Fejérvárynak az az ígérete, amelyet egy sereg tisztviselőnek tett. Az érdekelt tisztviselők közül már nem egy járt Fejérvárynál, hogy obligójára figyelmeztesse. Az ősz generális nem tagadja, hogy kötelezve érzi magát, csak hogy baj van. Az öregnek elfogyott a pénze. Azok az összegek, amelyek miniszterelnöksége idejéből, mint bizalmas természetűek, rendelkezésére állottak, elfogytak egy csekélység híján, amelyet Fejérváry a maros-tordai tisztviselőknek tartogatott arra az esetre, hogyha Andrássy megfosztaná őket állásuktól.

Fejérváry most azon töri a fejét, hogy honnan veszi majd a pénzt a sok ígért beváltására. Mert a dolgot mindenestre rendezni akarja. Attól tart ugyanis, hogyha nem rendezné, ebből botrány származhatik, a botrányból pedig a király értesülhetne az egészről. Ezt nem akarta Fejérváry, mert annak idején, hogy megkönnyítse az alkotmányos kibontakozást, kifejezetten vállalta tisztviselőinek ellátását, nem számítva arra, hogy a rendelkezésére álló összegek erre távolról sem elegendők.

Akik ismerik a viszonyokat, biznak abban, hogy Wekerle miniszterelnök, aki intim barátságot tart Fejérváryval, ki fogja segíteni öreg barátját rettenetes zavarából.

nekem jössz? Az villant át dölyfös haraggal az agyamon, hogy Taláry Lajos pisztolyával néztem én szembe és dühödten kaptam fel a puskámat. Te oktalan dög, te akarsz engem bántani!?

A vágatása kissé meglágyult. Hat lépésre volt tőlem. Két lábra állott. Iszonyatos nagy tetszett így. De én a Taláry Lajos pisztolyával állottam szemben. Egyszerre hideg nyugalmat éreztem. Céloztam... Szinte a puskámat érte már. Lőttem. A dörrenés elkábított. Összekavarodott előttem az erdő, a nagy állat. A zürzavart egy óriási zuhanás követte. A medve egész nagy testével sulyosan zuhanva vágódott le a földre. A feje a lábam előtt volt; óriási teste végignyult a földön. Zavartan néztem. Nem mozdult. Vége volt. Fejét furta át a golyó.

Most újra hallottam az erdő hangjait. Beléneztam a zöld homályba és azután rátekintettem az állatra. Óriási fenevad, félelmes, nagy, erős, csodaszép bestia. Oly szép volt ott a földön, oly igen éreztem, hogy egy szép, nagy, erős és felséges életet oltottam ki, hogy a részvét beférkőzött — hosszú hónapok óta először — a szívembe. A magam életének az örömét is éreztem végre és a megölt csodaszép, barna óriást hosszan nézve könyek gyűltek a szemembe és lassan, lágyan, gyermekmódra sirni kezdtem.

ültem és beléneztam az erdőbe. Csend volt, de az erdő élt és hangja betöltötte a csendet. Zajok hallatszottak. Levelek suttogása, halk kopácsolás. Ágak is recscentek valahol. Néman és elfogulva bámultam bele a rengetegbe és a bánatom egyszerre égetővé vált a magánosságban. Oktalan kinok rohanták meg a szívemet. A régi fájdalom mind feltámadt és úgy fájt, úgy fájt a lelkem, hogy szinte beleordítottam a esendes erdőbe. Ez a fájdalom oly eleven volt, olyan meglevő, élő és pozitív valami, hogy szinte félni kezdtem. Mi lesz velem? Mi lesz velem? Az erdő susogott, hangozott, harsogva zúgott. Egyedül vagyok. Mi lesz, istenem, mi lesz? De a hangok zürzavart egy tiszta hang törte meg. Ágak recscentése hallatszott és benn, a fák között, a zöldesbarna homályban egy gyorsan mozgó, nagy test jelent meg.

A medve. Erre jönne? A nagy tisztás felé? Amarra vannak az erdők.

A barna test megnőtt. Milyen gyorsan vágta. Egyenesen felém. Egy perc és itt lesz. Kinzó rémület dermesztett meg. Csak most hallottam a távolból a hajtók lármáját és csak azt éreztem, hogy most még menekülhetek. De nem tudtam megmozdulni. Felállottam és a lábam ölmos volt. A medve csörtetve vágott át egy pár bokron. Már tisztán láttam. Ki nem tér, egyenesen rám jön.

Ekkor újra forró áramlással futott át rajtam a düh. Hát te mit akarsz tőlem? Te is

A rabok leveleznek.

Üzenetek a személtapát alatt.

A vádlottak tanácskozása.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, szeptember 7.

A szegedi csillagbörtön fogházi részében meg a szegedi ügyészség Széchenyi-téri fogházában a letartóztatott foglyok állandóan leveleznek egymással. Erről a titkos levelezésről, a mely néha kályhacsöveken át, néha a szemetes lapátok alatt, sokszor pedig munkára menés közt vagy a műhelyben történt, — a fogházak igazgatósága már régebben tudott. De sehogys tudtak a tiltott levelezésre bizonyítékot találni.

Szeptember 5-ikén azután az ügyészségi fogház őrmestere nagy föltűnést keltő fölfedezést tett. A nagy gazdasági helyiség ajtaja mögött ügyesen elrejtve hat, ceruzával írt leveleket talált, amelyek több bűnpör szenzációsan érdekes részleteit világítják meg.

A leveleket Tóth István küldte Gombosi Ferencnek. Mind a ketten pénzhamisítás miatt vannak fogva. Gombosi törvénytelen feleségét, özvegy Metz Lajosnét, akiről a levelekben is szó van, nemrég ítélte el, mint megirtuk, a szegedi törvényszék egy esztendei börtönre, lopás és orgazdaság miatt. A két levelező jómadár különben a szegedi Fischer ékszerészhez való betörésben is meglehetősen érdekelve van. Ezt a betörést a levelek ezüst ügynek nevezik tolvajnyelven.

A rabok igen érdekes leveleit itt közöljük szó szerint:

1.

Édes barátom!

Jól megértés! Mindent megírok, mihez tartsd magadat, ha ki akarsz menni. Ha elmegy, amit ígértél, el is várom, hogy segíts az anyamon. Neki kell engem is élelmezni és magát is. Ládd, én visszavontam a vádat ellened, magamra vállaltam és mást kevertem bele. Csak a feleségedet sajnáltam. Ha lehetne, elvállalnám a feleségedől, amit rá kiszabott a törvény. Sajnálom, mert ő vette meg tőlem azokat az ezüstöket, amik a Fischertől valók. De ezt majd Zónaira toljuk. — Kérlek, hogy itt is, mint a Polgár-ügyben, mond jól a szemébe! — Megértetük egymást akkor is és csak annak köszönhetjük, hogy közel voltunk egymáshoz és a kályhán át beszélhetünk. — A Verka — Tóth itt Szerencsés Verát érti — beszéljen Király Ferencel és a másikkal, hogy mit beszéljenek a törvényszék előtt. Nem láttak semmit, nem tudnak semmit! Vigyázz, hogy ne fogjanak meg a levelekkel. Ha hivatnak, írok másféleképpen, ha kell, tizféleképpen! Csak az volt a baj, hogy elmentünk avval a magyarral és a három pénzesználó géppel, tudod — hová! Azokkal beszéljen Vera!

2.

Kedves barátom! Nincs baj, hanem nagyon vigyázz! Én mind magamra vállaltam, hogy én kaptam a pénzeket mind. Üzenek én is a Verkával, hogy tanítsa be azokat az embereket. Nem tudnak semmit, nem láttak semmit! Mind a kettő részeg volt! Ezt mondják. A feleségednek is mond meg, ha meglátogat, hogy beszéljen a Verával, taníssa be a Királyt és azt a másik parasztot, hogy nem tudnak semmit, nem láttak semmit! Te csak azt mond mindig, hogy rád haragszik Zónai, mert följelentetted a Fischer-ügyben. Törjük ki a nyakát neki, amiért ellenünk vallott ebben az ügyben. Vigyázz, hogy rá ne jöjjenek a levelezésünkre.

Tóth.

3.

Édes barátom! Lásd, ha ő nem tanuskodik, künn vagy már. Vigyázz, hogy Zónai le ne győzön bennünket. Bár meg ne találják egyik embert se, akkor hatodikára — ez a fő tárgyalás napja — jól megy a dolog. Könnyű betanítani őket, mi már tudjuk, mit mondtunk és önekkim kell mondani. Isten veled.

4.

Édes barátom, a feleségednek 29-ikén lesz a kuriai ítélet fölolvastása. En azt akartam, hogy te ott legyél. Te jól vallottál az óra-ügyben is, csak úgy valljál az ezüstről is. En akkor ki mentelek a hamis pénzből. Az ezüstről te mentél ki!

5.

Édes barátom, a személtapát alatt küldtem a cédulát. Vigyázz jól. Oda van ragasztva! Vigyázz nagyon.

6.

Amit irtam, ma kiüzenjed, mert ma látogatók jönnek. Észszel többet, mint erővel. Tudod, hogy senki se tud többet, mint én, Láthatad, hogy mit csináltam, mikor Pesten voltam. Tóth.

A titkos levelezésre vonatkozólag kihallgatták Tóth Istvánt, Gombosi Ferencet és Kazy János börtönört. Tóth azt állítja, hogy a leveleket az ő nevében Zónai János írta Gombosinak, hogy őt bajba keverje. Az ügyészség megbizta ennél fogva Kátay Lajos és Szappanos Ferenc tanárokat, törvényszéki írásszakértőket, hogy írási próba alapján állapítsák meg, igaz-e, amit Tóth mond. Ambár előre lehet tudni, hogy a leveleknek ugyanis Tóth István a szerzőjük.

Színész és ujságíró botránya.

A mérges tenorista.

Megostromolt szerkesztőség.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, szeptember 7.

Makón nemrégiben furcsa háborúság keletkezett az ott működő szintársulat és a sajtó között. Ugy látszik, hogy Csanádmegye szék helyén az embereknek nincsen más dolguk, mint Tália papjaival és papnőivel törődni. Az pedig természetes, hogy ahol a színészcéppel sokat foglalkoznak, ott rendszerint botrányok keletkeznek, amint az Makón is megtörtént. A makói botránynak szereplői Békefi Lajos színész, Makó Lajos szintársulatának tenoristája, aki Zilahy Gyula idejében Aradon is működött és Nemes László hírlapíró, az Aradon is jól ismert Rátkay-Nemes-Neumann Lázár-László.

Nemes már régebben szigorúan lekritizálta Makó Lajos szintársulatát s amikor látta, hogy bírálataival a színháznál nem sokat törődnek, személyes térére vitte a tárgyilagos kritikát. Ebből azután botrány keletkezett, amelynek a bíróság előtt lesz folytatása. A botrányról makói tudósítónk az alábbiakat jelenti:

Parázs botrány színhelye volt tegnap délelőtt Makón a Makói Hírlap szerkesztősége. A lapban reggel cikk jelent meg, amely azokkal a színészekkel foglalkozott, akik állítólag nem tehetségük révén, hanem az igazgatónak való hízélgéssel igyekeznek műsoron tartani magukat. Makó Lajos szintársulatának néhány tagja ezt magára vonatkoztatta s tegnap délelőtt, társaik és társnőik kíséretében meg jelentek a „Makói Hírlap” szerkesztőségében elégtételt szerzendő.

A cikk szerzője, Nemes László, véletlenül ott ült a redakcióban. A színészek benyomultak Békefi tenorista vezérletével, aki így kezdte a tárgyalást:

— Maga írta ezt a cikket?

— Én. — felelte Nemes.

— Megtiltom, hogy a nevemet egyáltalában le merje írni a lapjában.

— Ezt nem tilthatja meg.

— Ismétlem, hogy megtiltom, s ha még egyszer megjelenik a nevem, akkor önt az utcán fogom megtenyíteni.

S a színész máris közelebb lépett Nemeshez, aki *revolvért rántott elő*. A tenorista is fel volt fegyverezve: *szintén revolvért húzott ki a zsebéből* s így állt a két ellenfél egyideg, farkasszemet nézve egymással.

Lőni azonban egyik sem mert s végül megelégedtek azzal, hogy *kölcsönösen lebecsületsértészték egymást*. Az ügynek a szegedi kir. törvényszék előtt folytatása lesz.

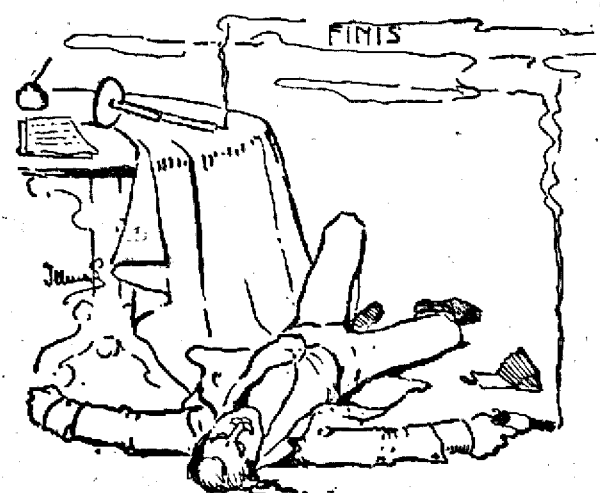
Orfeumélet Aradon.

Este

Éjjel

Reggel.

Csalás egy nyomdával.

Kifosztott uriaszony.

Uj fajta szédelés.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, szeptember 7.

A csalásnak nem mindennapi módját választotta ki egy fővárosi nyomdatulajdonos, akit éveken át gazdag embernek s egy virágzó nyomda tulajdonosának hittek Budapesten. A csalást úgy követte el, hogy nyakra-főre alapította az újabb és újabb nyomdákat, amelyeket azután drága pénzért, többnyire tapasztalatlan embereknek adott el. Legújabb áldozata egy uriaszony volt, aki azonban néhány ezer korona lefizetése után észretört, s feljelentette a csalóbándát.

Az érdekes családi ügy részletei a következők:

A bíróságtól tegnap délután sürgős végzés érkezett a m. kir. államrendőrséghez. A büntelőtörvényszék vizsgálóbírója elrendelte Neuwald Illés Üldö-ut 48. szám alatti nyomdatulajdonos ellen a bűnügyi zárlatot.

A bűnügyi zárlat elrendelését egy följelentés előzte meg, amelyet Bokor Dezsőné magánzónó, aki a Kálvária tér 5. szám alatt lakik, tett Neuwald Illés, ennek fogadott leánya, Berger Árminné és ennek férje Berger Ármin ellen.

A följelentésben a következőket mondja el Bokor Dezsőné:

Ez év február havában Neuwald Illés eladta a nyomdát, amely egyike a főváros legrégebbi nyomdáinak és mindenkor jövedelmező üzlet hírében állott, Bokor Dezsőnének, társul adva melléje fogadott leányát, Berger Árminnét.

Az üzlet reálisnak látszott már azért is, mert Neuwald Illés nyomdájával vagyont szerzett, budapesti többszörös háziúr lett és állítólag csak azért adta el a nyomdáját, mert nyugalomba akart vonulni. Felerészben adta csak, hogy leánya bentmaradjon a jó üzletben és kikötötte azt is, hogy üzletvezetőnek megmarad a veje, Berger Ármin, aki eddig is önállóan vezette az üzletet.

Az adásvételi szerződés főbb pontjai ezek voltak: A nyomdát a két társnő ötvenezer koronáért veszi meg, mindegyiket huszonezer korona vételár terhel, ebből fejenként 4000 koronát készpénzben fizetnek be, a hátralékos 21.000 koronát 6 év alatt ezer koronás negyedévi részletekben. Tartoznak azonfelül fejenként 4000 koronát az üzletbe helyezni, még pedig forgalmi tőke gyanánt azonnal.

A szerződésnek volt egy szigorú pontja is. Eszerint, aki kötelezettségének pontosan meg nem felel és a negyedévi részletek befizetését csak egy esetben is elmulasztja, *jogait elveszti* és a nyomdát Neuwald Illés tulajdonába visszabocsátja. Vagyis Neuwald ebben az esetben visszaveszi a nyomdáját és megtartja a pénzt, amit addig érte fizettek.

Bokor Dezsőné pontosan megfelelt kötelezettségének, befizette az első vételárt, a forgalmi tőkét és az addig egyszer esedékes ezerkoronás részletet, összesen 8900 koronát. A most szeptember elsején esedékes részletet már nem fizette, ehelyett megtette a büntető följelentést.

Bokorné ugyanis rájött arra, hogy a társaság előre megfontolt szándékkal az ő kifosztására törekszik. A nyomda vételárát Berger Árminné nem fizette le, összesen mindaddig csak 900 koronát tett le, ennek dacára a javára könyvelték az egész eddig esedékes összeget, mintha azt lefizette volna.

A nyomda egyáltalán nem jövedelmezett,

az volt az alku alkalmával kimutatva, hogy az ezer koronás részleteket könnyen lehet a nyomdájából törleszteni. Neuwaldék a nyomdával úgy manipuláltak, hogy ennek jövedelmétlensége miatt Bokorné vagy ne tudja a részleteket törleszteni, vagy megunja a folytonos lefizetést és mondjon le a nyomdáról.

Azt is elmondja feljelentésében Bokorné, hogy a 4000 koronás általa befizetett forgalmi tökélet Bergerek a saját céljaikra használták fel.

A vizsgálóbíró, mint már megemlítettük, a panasz alaposságáról meggyőződve, elrendelte a bünyői zárlatot, melyet a rendőrség részéről Kisteleky rendőrfogalmazó tegnap délután foganatosított.

Érdekes, hogyan okolja meg a vizsgálóbíró a zárlatot. Ezt el kellett rendelni, mert Neuwald Illés és társai cselekedetében az előre megfontolt család ismérvei állapíthatók meg, de azonfelül Neuwald Illés tervszerűen üzi a nyomda ilyen eladását, mert a közelmúltban egészen hasonló körülmények között adta el a nyomdáját Krausz Manónak.

Menetrend-változás az arad-temesvári vonalon.

Mozgalom a temesvári színház érdekében.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, szeptember 7.

Az arad-temesvári vasúti vonal mentén fekvő községek közönsége körében érdekes mozgalom indult meg. E községek memorandum megszerkesztésére készülnek, amelyben arra kéri a Máv. aradi üzletvezetőségét, hogy a temesvári színház látogatása érdekében változtassa meg az arad-temesvári vonal két vonatának a menetrendjét. Az eddigi menetrend mellett ugyanis az aradi vonal mentén fekvő községek lakossága csak igen nagy költséggel és idővesztéssel látogathatta a temesvári színházat, mert az esti vonat Arad felől Temesvárra 7:32 perckor érkezik be s a legutolsó vonat Arad felé már 10:28 perckor indul. Ezeket tehát a közönség fel nem használhatja, hanem kénytelen, vagy csupán a vásár és ünnepnap délutáni előadásokra szorítkozni, vagy pedig már a déli vonattal beutazni, Temesvárott tölteni az éjszakát s a másnap reggeli nyolc órai vonattal visszatérni. Ez, eltekintve költséges voltától, sok kellemetlenséggel és hivatali mulasztással is jár.

A benyújtandó memorandumban kéri az üzletvezetőséget, hogy a délután 5 órakor Aradról induló vonat idejét fél órával előbb, vagyis 4 óra 30 perckor indítsák, miáltal a vonat 7 óra 39 perc helyett 7 óra 9 perckor, vagyis még a színi előadás kezdete előtt érne Temesvárra. A vonat új indulási ideje mellett is teljesen beilleszthető az eddigi csatlakozásokhoz, úgy Aradon, mint Temesvárott, mert megvolna a csatlakozása a 3 óra 29 perckor Aradra érkező budapesti 606. sz. személyvonathoz és a 4 óra 1 perckor Aradra érkező tövisi 603. sz. gyorsvonathoz.

A Temesvárról este 9 óra 28 perckor Aradra induló vonat idejére nézve azt kéri, hogy az indulás egy teljes órával később történjék. Az eddigi 9 óra 28 perc helyett 10 óra 28 perckor induljon a vonat, hogy a színház látogatása végett Temesvárra rándult közönség végig élvezhesse a színelőadásokat.

Amennyiben a memorandum foglaltakat nem lehetne keresztülvinni, úgy a folyamodók kéri a Máv-ot, hogy alkalmas időben motoros közlekedés szerveztessék, ami annál könnyebb, mert a pályatesten motorokkal próbamenetek már sikerrel tartottak.

A temesi háborúság.

Temesmegye mai közgyűlésén már teljes erővel csaptak össze Kabdebó Gergely főispán és Joanovich Sándor alispán. Pártjaik vezetőférfiál bizalmatlansági indítványt is terjesztettek elő a törvényhatóság első tisztviselői ellen, de a közgyűlés az izgalmas jelenetek egész sora után a főispánnak 181 szavazattal 46 ellen, az alispánnak pedig 149 szavazattal 81 ellen bizalmat szavazott.

Rendkívül viharos közgyűlése volt ma Temesmegyének. Indítvány és interpellációk alakjában szóvá tették a Kabdebó Gergely főispán és Joanovich Sándor alispán közötti ellentéteket, aminek pertraktálása során mindkét főtisztviselő ellen igen súlyos vádak is hangzottak el. A közgyűlésről, amely még jobban eltávolította egymástól a megye vezéreinek két pártját, az alábbi távirati tudósítás számol be:

A bizalmatlansági indítványok.

Temesvármegye törvényhatósága Kabdebó Gergely főispán elnöklése alatt ma közgyűlést tartott, amelyen a megyei költségvetés elfogadása és hosszabb szóharc után Fülöpp Béla dr. előterjesztette indítványát, amelyben kéri, hogy a közgyűlés fejezze ki rosezalását a főispánnak pártoskodása miatt s őt teszi felelőssé a vármegye békéjének feloldása miatt.

Móricz Samu árvaszéki ülnök felszólalása után Bottlik Dezső azt indítványozta, mondja ki a közgyűlés, hogy a főispán és alispán együttműködése lehetetlenségének az oka az alispán ténykedésében keresendő, ezért az alispán ellen pedig bizalmatlanságot szavaz.

Hajdu Frigyes dr. beszélt ezután és kijelentette, hogy azt, aki ma is Tiszaistának vallja magát, így Joanovich alispánt is nagyobb tartja, mint azokat, akik az utolsó percben eveztek át a süllyedő hajóról.

A főispán nyilatkozata.

Kabdebó Gergely főispán reflektálva Fülöpp felszólalására, kijelentette, hogy ő jóllehet, hogy a kormány bizalmából ül ezen a helyen, első sorban a kormánynak tartozik számadással, azonban a vármegyeközönsége iránti tiszteletből és becsülésből itt is nyilatkozik. Fülöpp bizottsági tag úgy nyilatkozott, mintha az ő működése magyar állami szempontból kifolyólag veszedelmes volna és hogy állását korteskedésre használja föl. Ezeket az állításokat kerekén visszautasítja. (Leikes éjenzés és taps.) Kijelenti, hogy sohasem korteskedett, respektálni fogja a választásoknál a megye akaratát. (Éjenzés.)

A Tiszaista.

Joanovich Sándor alispán azt vitatja, hogy ő egy táborban harcolt a múltban Bottlikkal és volt bátorsága kijelenteni azután is, hogy Tisza István híve. A függetlenségi párton is jobban szeretik a nyílt ellenséget, miot a megbízhatlan jó barátot. Nem tagadja, mikor a főispánt kinevezték, bizonyos aggodalommal volt iránta. Amikor azonban elfoglalta főispáni székét, ő a legnagyobb készséggel bocsátotta rendelkezésére szolgálatait. A főispán azonban már székfoglaló beszédében nekitámadt és azóta több ízben tapasztalta, hogy a főispán nem barátja neki. Főnt járt a főispánnál és összetett kezekkel kérte, hogy a megye érdekében ajándékozza meg bizalmával. Megkérte barátait, hogy járjanak közbe, minden kísérlete azonban sikertelen maradt. Egy ízben egy egész küldöttség járt a főispánnál, akkor őt is fölhivták és kérték, hogy a vármegye békéjét állítsa helyre, ő azonban mindent ridegen elutasított. Kijelenti ünnepélyesen, hogy őt a főispán iránt nem vezet animozitás, a legnagyobb jóakarattal, jóindulattal szolgált alatta. (Mozgás.)

Izgalmas jelenetek.

Ezután izgalmas jelenetek folytak le. Kabdebó főispán a vitát berekesztette, mire Szalay Géza dr. felállott és kijelentette, hogy a főispán a vitát nem zárhatja be mindaddig, amíg szónok jelentkezik. A főispán azt mondja, ő nem befolyásolt senkit, hát ennek az ellenkezőjét ő bizonyítani tudja. (Óriási zaj.) Voiteken találkozott a főispánnal, ahol az felhívta arra, hogy támogassa Ferenczy jelöltségét.

Felkiáltások: És??

Szalay Géza dr.: Azt mondta Ferenczy sem jobb Joanovichnál, mire a főispán azt mondotta, hogy neki olyan adatai vannak az alispán ellen, hogy nemcsak nem fogják megválasztani, hanem nyugdíjazni sem fogják. Felhívja a főispánt, bizonyítsa be eme állítását. (Nagy zaj.)

Szuló Dezső dr.: Rendre! Rendre!

Kabdebó Gergely főispán: Szónok magánbeszélgetést aposztrofált, vele vitába nem bocsátkozik, a vitát berekeszti.

Joanovich Sándor alispán: (Óriási zaj. Kiáltások: Abcug! Rendre! A percekig tartó zajban nem tud szóhoz jutni.)

Kabdebó Gergely főispán: (Folyton csenget.) Az alispán nem a vitához, hanem személyes kérdésben kíván szólni.

Joanovich Sándor alispán: Szalay dr. olyan állítást kockáztatott meg, hogyha az igaz, őt közmegvetésnek teheti ki. Azt mondotta a főispán, hogy az asztalfőlkjában olyan akták vannak, melyek őt tönkreteszhetik. Fölszólítja... (Óriási zaj. Rendre! Rendre!) Fölkéri a főispánt, méltóztassék ezeket az iratokat előterjeszteni.

Kabdebó Gergely főispán: Ilyen dolgokba nem avatkozik, csak a kormánynak tartozik felelősséggel. (Zajos tetszés.)

Fülöpp Béla szólni akar.

Szuló Dezső dr.: Éljen az új közjegyző! (Derűltség.)

Közben Jakabffy Pál táblai titkár odahajol a főispánhoz és valamit mond neki.

Hajdu Frigyes indulatosan odakiált: Mi csoda maga, sugó? (Óriási zaj.)

Bizalom Joanovichnak.

Végre hosszabb vita után Fülöpp Béla dr. visszavonta indítványát. Ezután következett Bottlik Dezső dr. indítványának második része, mely szerint szavaztassék bizalmatlanság az alispánnak.

Kabdebó Gergely főispán elrendeli a szavazást. Akik bizalmatlansággal vannak az alispán iránt, azok igennel szavaztak, akik az indítványt nem fogadják el, azok nemmel. Már a szavazás elrendelésénél heves jelenetek játszódtak le.

Hajdu Frigyes dr. azt követelte, hogy a szavazás mikéntjét magyarázzák meg németül is. Óriási zaj kerekedett erre. Egy román paraszt stentori hangon és tiszta magyar nyelven kiáltotta:

— Németül nem, inkább románul.

Szuló Dezső dr. élénk taglejtésekkel kiabált valamit Hajdu felé.

Hajdu Frigyes dr.: Szuló urat kérem, ha valami mondani valója van, jöjjön ide és ne fenyegetsen.

Szuló Dezső dr.: Én pedig Hajdu urat kérem, ne parancsolgasson. Amit megmonda n

akarok, azt megmondom akár tetszik, akár nem.

Alig, hogy ez az incidens elmúlt, újabb vihar kerekedett. *Korossy* György aljegyző olvasta a névsort. Miközben *Bécsi* Gedeon nevét olvasta, valaki közbeszólt: igen, holott *Bécsi* Gedeon jelen sem volt. Kiderült, hogy *Abonyi* Henrik dr. volt az, aki miközben néhány temeskubini szerb bizottsági tagnak magyarázta, hogy mikép szavazzanak, hangosabban mondta ki az *igen* szót. *Joanovich* hivel nem akarták meghallgatni *Abonyi* magyarázatát, hanem óriási zajt csaptak.

Hajdu Frigyes dr.: Az a kérdés, történet-csalás?

Kabdebó Gergely főispán: Nem történetrendellenesség, mert a szavazás nincsen följegyezve.

Korossy György aljegyző közbeszólt. (Zaj.)

Kabdebó Gergely főispán: Az aljegyző ur velem ne feleseljen, értil!

Végre is sok izgalom után berakasztik a szavazást, melynek eredménye, hogy *Büttik* Dezső dr. indítványát száznegyvenkilenc szóval nyolcvanegy ellenében elvetik.

Ezután a főispán a közgyűlés folytatását a hónap tizenkettedikére, délelőtti kilenc órára tűzte ki.

Az alispán provokáltatta *Kabdebót*.

A közgyűlés után *Joanovich* Sándor dr. alispán két törvényhatósági bizottsági tag után provokáltatta *Kabdebó* Gergely főispánt, a miért ez azt állította, hogy asztalfiókjában az alispánra kompromittáló adatai vannak.

A titokzatos szélhámos.

Zsebtolvaj, vagy kereskedő?

Fényképgyártás nagyban.

— Az *Aradi Közlöny* tudósítójától. —

Arad, szeptember 7.

A rendőri nyilvántartásokat a napokban alaposan megcsufolta egy európszerte utazó zsebtolvaj, akiről még máig sem lehetett megállapítani, hogy tulajdonképpen kicsoda? A derék férfiú valamelyik este a budapesti *Beketow* cirkuszban egy idegen tárcát kerített meg, szerencsétlenségére azonban azonnal megcsipették s a rendőrségre vitték.

A megindult eljárás folyamán a zsebtolvaj állhatatosan tagadott, s a daktiloszkópia nagyobb dicsőségére most, mikor már a bíróság előtt volt az ügy, még mindig nem lehetett megállapítani, hivatásos tolvaj-e az illető vagy sem. Mert a vádlott tagadásával szemben ez lényeges körülmény. A bíróság tehát kénytelen volt az ítélethezatalt felfüggeszteni s a vizsgálat kiegészítését elrendelni.

A tehetséges zsebtolvaj ügyéről következőket írja fővárosi tudósítónk:

Sok baja van a bíróságnak egy fogolylyal, aki minden valószínűség szerint nemzetközi zsebtolvaj s néhány hét előtt egy rosszul sikerült zsebvágás alkalmával tartóztatva le a rendőrség. A cirkuszban történt. *Sándor* Károly nyitrai fizetőpincér észrevette, hogy valaki a zsebe körül kotorász s éppen kihuzni akarja 600 koronával bélelt bugyellárisát. Nem sokat teketóriázott hát, a derék szomszédot hatalmasan arculütötte. A pot szenvedő hőse meglepetve ordított fel:

— Micsoda disznóság! Mit pofozkodik?

— Csend legyen, mert még be is vitetlek, — felelte a kérdezett és mert a kitűnő férfiú tovább méltatlankodott, csakugyan rendőrt hívatott.

A felpofozott alak a rendőrségen *Kaufmann* Enoch oroszországi kereskedőnek mondta ma-

gát és rágalomnak béyegezte azt az állítást, mintha ő *Sándor* Károly tárcáját el akarta volna lopni. Mint messziről jött idegen, mulatni ment a cirkuszba és a támadója téved. A rendőrség előtt több mint gyanus volt az előadás és a nyomozás csakugyan kiderítette, hogy egy börtönviselt és világszerte ismert utazó zsebtolvaj került lépre, akinek nem is *Kaufmann* Enoch, de *Kuropatva* Mózes a neve s bár csakugyan orosz alattvaló, de zsebtolvajlások miatt börtönt ült már London, Berlin és Párisban is, nem szólva Moszkva és Odesszáról. Megállapította pedig ezt a rendőrség a felvett ujjlenyomatok alapján, konstatálva, hogy *Kuropatva* Mózes már nyolcszor volt büntetve.

Erre *Kaufmann* *Kuropatvát* vád alá helyezték s mára tüzték ki ellene a tárgyalást *Sárkány* Lajos bíró elnöklésével. A vádlott ma is amellett maradt, hogy neki *Kaufmann* Enoch a becsületes neve s akivel „összetévesztik”, *Kuropatva* Mózesnek soha hírét se hallotta. Így állván a dolog, *Dési* Géza védő kérésére a törvényszék elrendelte a vizsgálat kiegészítését, még pedig úgy, hogy a vádlottat lefotografálják s a fényképet elküldik azokra a külföldi helyekre, ahol a gyanu szerint mint *Kuropatva* Mózes elítélték volt. Addig felfüggesztették az ítélethezást.

A tanév elején.

Egy hat gyermekes családapá dalaiból.

„Búra, búra, búbanatra születtem...”

KÖNYV ÉS PAPIRKERESKEDÉS

„Befordultam a konyhára...”

„Nincs cserepes tanyám,
Sem szűröm, sem subám...”

Az állam konkurrensel.

Léprement hamispénzgyártók.

Öntőgép a bokorban.

— Az *Aradi Közlöny* tudósítójától. —

Arad, szeptember 7.

Azon kétségbeesett egzisztenciák közül, amelyek jópénzért ötszörös értékű hamispénzt szoktak ígérni, ma kettőt tartóztatott le a budapesti rendőrség. Egy asszonyt, aki a felhajtó szerepét játszotta s egy fővárosi „urfit”, aki mint bankár jelent meg a léprement áldozat előtt. Egy földmives embert akartak legutóbb 6000 koronájáól megszabadítani, a parasztnak azonban több esze volt s a jómadarak ma már a rendőrség börtönében ülnek. Ugyancsak hamispénzgyárra akadtak a Szentendrei úton egy bokorban, de a szorgalmas öt korona gyarost még nem tudták kézrekeríteni.

A leleplezett pénzhamisítókrol a következő tudósításokat kaptuk Budapestről:

Thury Lajos szalkszentmártoni földmivest a napokban erősen megkönyösözte *Dermer* Györgyné született *Felber* Mária földmivesasszony, hogy vegyen tőle hamis pénzt. Ötször annyit ad jó pénzért. Megis állapotok abban, hogy *Thury* 6000 korona jó pénzért vesz 30 ezer korona hamis bankót. *Thury* azonban — mint vallomásában előadja — csak színleg ment bele az üzletbe. Legutóbb ugyanis nagyon sok hamis pénz került a környéken forgalomba s leakarta leplezni a pénzhamisító bandát. Az üzlet lebonyolítására péntek estét jelölték ki. Ekkor találkoztak *Thury* és *Dermer* a keleti pályaudvaron. Innen elmentek egy *Baross* utcai korcsmába, ahol *Dermer* egy elegánsan öltözött urfit mutatott be *Thury*nek.

— Ez az ur a hamis pénzek bankára, — mondotta *Dermer*né.

A földmivesasszony mindenekelőtt a hat-ezer koronát akarta kifizettetni *Thury*val. Ez azonban kijelentette, hogy akkor fizet, ha le számlálják előtte a hamis pénzt. Erre megindult a tárgyalás. Egyszerre *Thury* előállott a következő meglepő indítvánnyal:

— A pénz itt van a zsebemben! De az üzletet csak a főkapitányságon vagyok hajlandó lebonyolítani.

*Dermer*né és a bankár szörnyen megijedtek e kijelentésre és futásnak eredtek. *Thury* utánuk rohant, lármát csapott és a járókelők segítségével sikerült elfogni a szélhámosokat. A főkapitányságon megállapították, hogy a bankár *Stgarten* János 34 éves revott multu ügynök. Már számos embert fosztottak ki a hamis pénz meséjével. A rendőrség *Stgarten* és *Dermer*né letartóztatta. A két jómadár csak a minap állott a büntető bíróság előtt, de fel kellett menteni, mert bűnök elévült.

A második eset részletei a következők: *Molnár* Bálint hentes Szentendrei ut 21. számú üzletébe tegnap beállított *Rajkovszky* Anna tizenegy éves iskolás leány és vásárlás után hamis ötkoronással fizetett. A hentes a kis lányt átadta egy rendőrnek, aki a főkapitányságra vitte. Itt a lányka elmondotta, hogy a hamis pénzt *Jánoska* Jánosnétól, egy napszámos asszonytól kapta. Amíg a főkapitányságon *Rajkovszky* Annát kihallgatták, a harmadik kerületi kapitányság telefonon értesítette a főkapitányságot, hogy ott megjelent *Jánoska* Jánosné napszámos asszony, aki egy zacskó hamis ötkoronást, pénzhamisításra alkalmas gépeket, ötvényeket adott át. Azt mondotta, hogy a holmikát 11 éves *Béla* és 19 éves *István* nevű fiuk találta a *Kerek* ut mellett egy bokorban. A detektívek nyomban kimentek s ott

még néhány hamisított öt koronást találtak, továbbá sósavat, öntvényeket stb. A nyomozás adatai szerint egy 45—50 éves alacsony, barna arcú, őszbevegült hajú sánta ember járt arra sűrűn s időnkint titokzatosan vonult vissza a bokrok mögé. A rendőség nyomozza a pénzhamisítót és társait.

Egy vasutas tragédiája.

Az idegesség áldozata.

Meg akarta ölni a feleségét.

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, szeptember 7.

A legmodernebb betegség: az idegbaj ma gyilkoló szerszámot adott egy szerencsétlen ember kezébe. Egy idegbeteg vasúti tisztviselő heves rohamában meg akarta ölni a feleségét és magát, hogy véget vessen a betegsége által feldúlt családi boldogságának. A vérontást még idejében sikerült megakadályozni s a dühöngőt ártalmatlanná tenni. A tragédiáról fővárosi tudósítónk az alábbiakat táviratozza:

Fridrich János 32 éves. máv. hivatalnok már régebb idő óta idegbeteg s ezért régebben szabadságolták. Az éjszaka Fridrich Szondy-utca 86. számú lakásából lármá, sívalkodás, jajveszékés hallatszott. Osszefutottak a házbeliék s hamarosan elterjedt annak a híre, hogy Fridrich megölte a feleségét.

A nagy lármára rendőr sietett elő és felhívására felnyitották az ajtót. Szerencsére komolyabb baj nem történt. Fridrichet bevitték a főkapitányságra, ahol azután a következőket mondotta el:

Nyolc éve él a feleségével. Az éjszaka felébredt az ágyában. Eszébe jutott idegbaja, s az, hogy milyen szerencsétlenséget zudított családja nyakába. Elhatározta, hogy véget vet minden nyomoruságnak, megöli a feleségét is, magát is. Hirtelen kiugrott az ágyból s valami öldöklő szerszám után látott. Az asszony felriadt, ő üldözte, különböző holmikát dobált utána és mindenáron meg akarta ölni az asszonyt. Szándékában egy rokonuk Ferenczy Lajosné akadályozta meg, aki a szomszéd szobában a nagy lármára felijedt.

Fridrich végül kérte a rendőrséget, tartóztassa le, mert olyan lelki állapotban van, hogy semmiért sem áll jól.

A szerencsétlen embert megfigyelés alá vették.

Mi van a vacsora-pénzzel?

Egy fölösztatott egyesület dolga.

Egy eredeti interpelláció.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, szeptember 7.

Interpellációt adunk át az alábbiakban a nyilvánosságnak. Az interpelláció az aradi hivatal-szolgák temetkezési és betegsegítő egyesületének vezetősége ellen emel vádat és a fölösztatás körül történt pikantériákról rántja le a leplet. Az interpelláció nincs egészen szabatos hírlapi stílusban megírva, de vétenénk a történelmi hűség ellen, ha azt eredetiségéből átfőrnénk.

A hozzánk beküldött panasz, a megírásához hű formájában ez:

Egy beteg és temetkezési egyesület megszín vagy is fölösztatot melben minden tag 179 koronát kapot és 2 filer és 500 kor tőbfili jótékony cin adományozot csak 7 bizocság tagogna miniszter nem hata jonak 100 koront demitán közgyilis megszavazta minden tág 2 koronát a saja kezeleg adot abol a szenponbol min kezes bucsu

estét csinyajak miutan hit bizocsagi ta nemohajt bucsuestet tartani csak is magug 7 tág köz osztotak el ami nemlet volna szabát felkirung 7 bizocsa tagokat beszedet 2 koronát 60 tagbol 120 viszasolgatni varos pinztarba el helezni és oktober 6-én az aradi 48 aghonvedak kiosztani mi után tagok és élának tarsas vacsoratul nem azir atung oda 2 koronát hogy 7 bizocság tagok kéroso deminyajuk tarsasvacsoera let vona de atul elatug es 48 hovido oktober 6 megvedégeni fogun tizteletel

teb hivatal szolgáltagog

Az interpelláló, amint látható, elvitathatlan szláv dialektussal írja a magyar nyelvet, de a soraiból az igazság követelése mellett derék, hazafias szándék árad ki. A nyilvánosság pedig most jogos érdeklődéssel várja a hetes bizottság választát: mi van a bucsuvacsora-pénzzel? S ha ez megvan, mikor adják át a negyvennyolcas honvédek megvendéglésére.

Öngyilkosság a temetőben.

Egy hivatalnok kálváriája.

Öt napig étlen-szomjan.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, szeptember 7.

Amint tegnap már röviden megírtuk, sok megpróbáltatáson, keserű csapásokon átment ember akarta eldobni magát az életet. Az öngyilkosjelölt Szendrey Pál, Szeged egykori tanácsjegyzője, akinek karrierjét nyolc évvel ezelőtt egy áldatlan hosszú per akasztotta meg. Ezt a pört egy nehéz, még ma is kiderítetlen vád indította, mely a köztisztviselő egyéni intaktségát érintette. Nagy kálvárián ment végig akkor Szendrey Pál a bíróság előtt.

Védekezett kétségbeesett erélylyel a szörnyű vád ellen, hangoztatta ártatlanságát, bizonygatott, de eredménytelenül. Az igazságszolgáltatás különböző kapuin kopogtatott aztán, rehabilitálást követelve, míg végre a kuria fel is mentette őt. De nem mentette fel fölöttes hatósága, mely gondatlanságot látott Szendrey Pál működésében és fegyelmi uton hivatalvesztésre ítélte a társadalom előtt pellengére állított köztisztviselőt.

Küzdelem a létért.

Szendrey Pál kettétörött pályájáról a megélhetés nehéz útjára került, ahol, mint mondják, irtózatot küzdelmeket folytatott. Családjával meghasonlott, elveszítette életének vigaszát, két gyermekét (köztük tizenéves leányát) és lelkének ezer sébével, megrokkanna a gyötrelmekből, megöregedve a gondterhes éjszakák től, már csak a kenyér után járt. Sok mindenfélével próbálkozott. Munkavezetője lett egy építkezési vállalkozónak, dolgozott ügyvédi irodákban, biztosító társaságoknál. De a sors hánytá, vetette, tarosta a szerencsétlen férfit. Megjárta a nyomornak minden stációját és amikor már annyira megtaposta az élet, hogy alig volt ennivalója, Szendrey Pált ott látták bolyongani a tanyavilág fehér házai között, ahova talán a kegyetlen, kőszívű város társadalma elől menekült el.

Végre Szendrey Pálnak a lelke is megtörtött. Eljutott odáig, hogy nem volt egyebe két kis sirdombnál, ahol az ő két gyermeke pihen. A sokszor könnyel áztatott két sirdomb csendje hívta Szendreyt az élet nehéz járma elől. Tegnap két gyermeke sirdombjánál magára lőtt.

Bolyongás a sirhantok körül.

A palánkai temető csőze tegnap reggel észrevette, hogy egy nyulánk, sovány, kopott

ember áll két sirdomb között. Több ízben elta-karta arcát, mint aki sir. Majd leült a két sirdomb közelében és sokáig nézte a sírok hervadó virágait, mély szomorúsággal, olyan mozdulatlanságban, mint a körülötte lévő kövek.

A kopott, szomorú ember a Szendrey-család sírkertje előtt ült. Egyik kövön ez a felírás van:

SZENDREY MARGIT

Élt 19 évot.

A másik sirdomb kicsiny fejfáján pedig ez a név olvasható:

SZENDREY LACIKA

A csőz otthagya a buslakodót, aki néhány perc mulva forgópisztolylyal homlokon lötte magát. A csőz az ismeretlen embert bevitt lakására és hirt adott a rendőségnek. Innen Temesváry dr. alkapitány jelent meg Machold Miksa dr. kerületi orvossal. Meglepetve ismerték fel a véresfejű emberben Szendrey Pált, a város volt tanácsjegyzőjét, kinek az orvos ideiglenesen bekötötte sebéit. Konstatálta, hogy Szendrey forgópisztolyból homlokon lötte magát, a seb fájdalmas, de nem életveszélyes.

Szendrey arra kérte Temesváry dr.-t, hogy a zsebéből vegye ki azt a levelet, melyet feleségének írt. E levél címe a következő:

„Szendrey Pálné részére szóló levél.”

Egy távirati blankettát is találtak az elbulsult ember zsebében. Ez úrlap hátlapján a következő sorok olvashatók:

Tekintetes

Baksa Lajos főkapitány urnak.

Ez a hely, ahol két gyermekem van eltemetve, az enyém, az én nevemen van, vedelmezzen meg legalább, hogy ezen helyről el ne üldöztessem.

Az öngyilkosjelölt kihallgatása.

Temesváry Géza dr. a kórházba szállította Szendreyt, aztán kihallgatta.

— Miért akart megválni az élettől?

— Meg is válok tőle; ha ma nem sikerült, sikerül máskor.

— Még dolgozhat, még boldogulhat.

— Mindent elveszítettem. A családomat is. Feleségem nem tűr meg az otthonomban, kiüldözött. Már ötödik napja bolyongtam étlen-szomjan.

Majd azt mondja, igaz, hogy a feleségével 10.000 frt hozományt kapott, de a vagyont együtt gyarapították és férfi nélkül előre látja, hogy felesége és két gyermeke elpusztulnak. A felesége pedig nem látta szívesen az otthonban. Ezért bujdosott. Mindenki tudja, hogy nem irtózott a munkától. Dolgozott, küzdött, fáradozott. Ügyében perújítást szorgalmazott, de hasztalan. Utoljára kegyelmi kérvényt adott be a kabinetirodához. Ma reggel hét órakor tudta meg egy hivatalnoktól, hogy a kabinetiroda elutasította. Keserű csalódásairól majd így nyilatkozott.

— Mivel éreztem, hogy életemben már csak a szerencsétlenségek, a tragédiák sorozata folytatódhat, még egy dolgot akartam megpróbálni. Fölajánlottam magamat a halálnak. Ez sem sikerült...

Az is elkésztette Szendreyt, hogy ma egy távirat ismét szétépte egy reményét, melyet egy kllátásba helyezett álláshoz fűzött. Erről a következő távirat értesítette:

Szendrey Pál, Szeged. Boldogasszony-sugarut. (Sepsiszentgyörgyről.) Foglaljon el más állást. Robelly.

Szendreyre villámcsapásként hatott ez a sürgöny, de Robelly ezúttal a legjobb akarattal sem alkalmazhatta, mert a miniszter nem hagyta még jóvá azt az építkezést, melynek felügyelőjéül Szendreyt akarta szerződtetni.

A boldogtalan ember családját értesítették a szomorú esetről. Szendrey valószínűleg föl fog gyógyulni.

Az aradi közöskonyha.

Temesvári mintára készül. — Aradi tisztviselők lakbérügye. — A szegedi kongresszus.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, szeptember 7.

Az állami tisztviselők aradi köre által küldött bizottság visszatért nagybecskerekéi utjáról és tegnap este számolt be, illetve rezumálta tapasztalatait.

A közös konyhát a bizottság általában *előnyösnek találta* és létesítendőnek javasolja, de lényeges módosításokkal s inkább a *temesvári közöskonyha mintájára*. A közöskonyha még egymás irányban — a nagyobb étkezdék ügyében — kíván egyet-mást meg szemlélni s szerzendő tapasztalatait hasznosítani.

A kör elnöksége már az alapszabály-tervezetet dolgozza ki s e hó 15-ére szándékozik az érdeklődőket egy ismeretelő előtervezetlethez összehívni. Október 15-én, vagy november 1-én már megkezdheti működését a közös konyha.

Az állami tisztviselők aradi körének elnöksége által szerzett információk szerint a lakbérpótlékok ügyében kiadott legutóbbi pénzügyminiszteri rendelet *nem jelenti Aradnak mellőzését*, mert annak, hogy Arad ezidő szerint nem kapott lakbérpótlékot, oka az, hogy az a lakbérjavításra a költségvetésbe felvett 100.000 koronából már nem jutott. A pénzügyminiszterium ugyanis a hivatalból beszerzett adatok alapján a legrosszabb lakbérviszonyokat selyő városoknak, melynek közt a hivatalos adatok szerint első helyen Kolozsvár, Zágráb, Pozsony és Temesvár áll, juttatott a meglevő hitel keretében pótlékokat s Arad csak *fedezet hiánya miatt esett el attól egyelőre*.

Az illetékes körök ígérete és információja szerint a lakbérpótlékok engedélyezése a megkezdett uton és módon fokozatosan tovább fog folyni mindaddig, míg a lakberek kérdése véglegesen új törvénnyel nem rendeztetik. Lakbérpótlékokra az 1908. évi költségvetésbe is újból egy nagyobb összeg fog felvétetni s ennek keretében Aradnak is bizton teljesül jogos és méltányos kívánsága.

A szeptember hó 22-én és 23-án Szegeden tartandó tisztviselői kongresszus iránt nagy érdeklődés mutatkozik az egész országban s az ezen résztvevők száma előreláthatólag felülmúlja majd a várakozásokat.

Az aradi tisztviselők köre is serényen dolgozik az előkészítés munkáján s már kibocsátotta az A. Cs. E. V. szivességéből igen mérsékelt áron átengedendő és különvonat igénybevételére való aláírási felhívást. Az utazási díj, ha legalább 50 résztvevő lesz, naponként oda s vissza 6 kor. Az utiprogram olyan, hogy a kongresszus napján reggel indul a különvonat s este még kellő időre visszatér, miáltal a résztvevők sok élelmezési és ellátási költséget takaríthatnak meg.

A velencei gyilkosság.

Kamarowski a féltékenység áldozata.

A titokzatos bankár és grófnő.

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, szeptember 7.

Röviden megemlékeztünk arról a szenzációs merényletről, amelyet egy orosz ember tegnapelőtt Kamarowski gróf ellen Velencében elkövetett. Eleinte az a gyanu merült föl, hogy a gróf anarchista összeesküvés áldozata lett, most azután kiderült, hogy a merénylő *szexuális féltékenységből* emelte rá a fegyverét. A bűnügy szenzációs részletekben bővelkedik, amennyiben egy titokzatos párisi bankár és egy orosz grófnő is jelentős szerepet játszanak benne.

A velencei merényletről és annak áldozatáról, Kamarowski Pál grófról az alábbi érdekes dolgokat jelentik:

A merénylő reggel nyolc órakor a Danielszálloda gondolásával a Santa Maria del Giglio-ba vitette magát és meghagyta a gondolásként, hogy várjon ott reá. Innen Kamarowski lakására ment és megkérdezte a szobaleányt, hogy a gróf otthon van-e? A szobaleány azt válaszolta, hogy a gróf még ágyban van és megkérdezte, hogy kit jelentesen be.

— Felesleges a nevetem megmondani, — mondá a merénylő. — A gróf ismer engem. Mondja csak meg neki, hogy valaki beszélni óhajt vele.

A szobaleány elmondta a grófnak, hogy valaki beszélni akar vele, s néhány perccel később hálókőpenyben megjelent a gróf az előszobában. A merénylő minden szó nélkül Browning-pisztolyából *ötször rálőtt a grófra*. Mind az öt lövés talált. Az ötödik lövés a gróft, aki szobájába akart menekülni, hátán találta. A zajra a szobaleány sikoltozva szaladt ki a házból és elbeszélte, hogy mi történt. — A merénylő kisetett a házból és a reá várakozó gondolába szállt. A gondolásnak megparancsolta, hogy olyan gyorsan evezzen, ahogy csak tud. A Danielszállóba tért vissza, ahol nagysietve kifizette tartozását és ugyanazon gondolással az állomásra vitette magát. Az idegen kiugrott a gondolából és eltűnt a pályaudvaron.

Két órai menekülés után fogták el a merénylőt, éppen akkor, mikor a vonat Veronába berobogott. Hosszas tagadás után végre megvallotta, hogy ő a keresett Naumow Miklós. Előadta, hogy a gróf a találkozásnál megsértette őt és ezért lőtt reá. A merénylet után Firenzébe akart menekülni, hogy ott álnév alatt elrejtőzzék. A gróf az első kihallgatás alkalmával előadta, hogy a merénylet oka *szexuális viszály*.

Még mielőtt Naumow elfogatásáról Bécsbe hír jött volna, itt szenzációs felfedezésre jutottak. A rendőrség ugyanis rájött, hogy már Bécsben szerveztek egy komplotot, hogy a gróft eltegyék láb alól. Ebben az ügyben a főszerepet egy álszakállú férfi játszotta, akiről kitűnt, hogy Naumow. Szerepel az ügyben egy Zeifer Eduárd nevű párisi tőkepénzes, aki ugyanegy időben ugyanazon szállodában lakott Kamarowskival. Zeifer eleinte egy kisebb szállodában Selkow Pál név alatt lakott és csak később költözött át a másik szállodába.

Megállapították azt is, hogy Zeifer és Naumow egyazon időben hagyták el Bécsset és mentek Velencébe s így azt következtetik, hogy *a gyilkosságban Zeifernek is része van*.

Zeifer tegnapelőtt reggel érkezett vissza

Bécsbe és amikor a szállodába hajtatott, *elfogták* és a rendőrségre vitték, ahol azonban megtagadott minden felvilágosítást.

A gróf elleni komplot harmadik tagjául Tarnowska Mária grófnőt gyanúsítják. A gróf a múlt hó 10-ikén érkezett Bécsbe, nyolc éves fia, egy nevelőnő és Tarnowska grófnő társaságában. Kevésse a társaság megérkezése után jött a szállodába Zeifer és mikor megtudta, hogy Tarnowska grófnő a harmadik emeleten lakik, ő is oda kért szobát.

A grófnő Zeifferrel csak akkor találkozott, ha a gróf nem volt jelen. Ilyenkor Zeifer a grófnő szobájába ment, ahonnan csak hosszú idő múlva jött ki.

Augusztus 20-án egy biztosító intézet emberei jelentek meg a grófnál. Ezeket a grófnő rendelte oda. A tárgyalások sokáig tartottak és nemsokára azután — nem tudni hogyan — köztudomású lett a szállóban, hogy a gróf félmillió frankra biztosította magát, amely összeget a gróf halála után Tarnowska grófnő kap meg. Három napra rá a gróf megkapta a biztosítási kötvényt. Hogy ezt magánál tartotta-e, vagy átadta a grófnőnek, nem tudni. A grófnő Bécsből *Kiewbe* utazott, ahová a gróf kis fiát is magával vitte.

Egy későbbi távirat jelenti, hogy Naumowot Veronából Velencébe vitték.

A szerb képviselők a 48-as pártban.

Küldöttségjárás a kormányhoz.

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, szeptember 7.

A szerb radikális párti nemzetiségi képviselők — most már befejezett dolog — kilépnek a nemzetiségi pártból és a függetlenségi párthoz csatlakoznak. Hárommal gyarapszik így a koalíció és a függetlenségi párt száma. A dolognak természetesen inkább elvi jelentősége van. A szerb radikális párt tényleg elejétől kezdve a *perszonál unió* alapján állott és ezt a meggyőződését a képviselőházban is kifejtette már tavaly egyik hívük, Musiczky Döme.

A jövő hét elején együtt lesz Budapestben csaknem valamennyi miniszter. A miniszterjárás nemcsak a politikusokat vonzotta Budapestre. Néhány vidéki küldöttség is bejelentette jövetelét. A minisztereknek munkájuk legkezdetén természetesen kissé zavaró a küldöttségek fogadtatásával járó idővesztés, azért, ahol csak a közérdek sérelme nélkül lehetséges, elkerülik. Vannak persze minden körülmények között méltánylást igénylő indokok, amelyek elől most sem zárkoznak el. A rendes fogadást a miniszterek a jövő héten még nem kezdik el.

Erre az időre van tervbe véve egyébként a bécsi ut, amely a kiegyezés miatt szükséges.

A küldöttségek tudvalevőleg főképen Kossuth Ferencet keresik fel nagy számban. Most jutott nyilvánosságra egy újabb küldöttség terve. Kossuth Ferenc leiratában arra kérte a vasutasokat, hogy szüntessék be a neki és Sztéryni államtitkárnak átadandó albumra a megkezdett gyűjtést. A vasutasok az eddig összegyűlt összeget *jótekonny celra*, valamely humánus vasutas intézménynek szándékoznak adni. Minthogy azonban eredetileg is úgy gondolták, hogy az albumot nagy monstre-

deputáció nyujtsa át, a küldöttség, ha album nélkül is, meg fog jelenni az őszszel a kereskedelmi minisztérium vezetőjénél és köszönete kapcsán közölni fogja a gyűjtött összegre vonatkozó elhatározását. Szó van róla, hogy a küldöttséget gróf Batthyány Tivadar vezesse, de a vasutasok egy része jobb szeretné, ha a vezető is a vasutasok közül kerülne ki.

Még a tavasszal bizottságot küldött ki a függetlenségi párt, azzal a feladattal, hogy foglalkozzék a kivándorlás okával, körülményeivel és a baj megszüntetésének módjával. A bizottság a parlamenti szünet megkezdéséig érdemleges munkát nem végzett. A feladat azonban, amelylyel megbízták, egyre nagyobb fontosságúnak mutatkozik. A bizottság néhány tagja meg fogja kérni Ugron Gábor elnököt hívja össze minél előbb a tanácskozást.

A bizottság első teendője az lesz, hogy megkéri Andrassy Gyula gróf belügyminisztert, közölje az új kivándorlási törvény tervezetét és a végleges megszövegezésnél vegye figyelembe a bizottság észrevételeit.

A Vig özvegy alkonya.

— Levél a szerkesztőhöz. —

Arad, szeptember 7.

Szives és lekötő érdeklődése folytán a hivatalos forma mellőzésével megírok egyet mást arról a tervről, amelyet beváltani óhajunk az idei téli színi évad alatt.

Társulatunk névsora a régi, önkéntes által is ösmert lelkes gárda névlajstromából áll, eltekintve attól, hogy a sokat emlegetett női kar hat viruló szépségű hajadonnal lett kiegészítve, és akik között egyik-másik nemcsak a szépségversenyen pályázhat, de nincs kizárva az sem, hogy kis gyakorlat után pompás énekesnőkké nőjék ki magukat. Ezzel jelezni akarom azt, hogy a külső mellett direkciónk a tartalmas belsőt is figyelembe vette. A segédzsinetek létszáma szintén szaporodott iskolát végzett ügyes és csinos fiukkal, úgy, hogy a nagyobb személyzetű darabok is kellő kiosztásban kerülhetnek a mi szeretettel őrzött közönségünk elé. Ugyanígy szaporodott a zenekar is, amit már a fiók-operai előadások is szükségessé tettek.

Ami a darabjainkat illeti, már az első hetekben néhány meglepő újdonságot hozunk színre. Így az *Esményi férj*, *Fátum*, *Nászinduló*, *Micz báró* stb. és a mostan Budapesten színrekerülő újdonságok egész tömege, amelyekből már a legtöbbet beszereztük és szerepezés alatt is vannak. Operettek bizony kevés új lévén, direkciónk egyelőre a régi jó világból vesz elő egynéhányat és ezeket mint reprizeteket mutatjuk be. Hódmezővásárhelyen a főntebb elősorolt műveket már ugyszólván mind gondos előkészítés után eljátszottuk és így az aradi bemutatókon gördülékeny szép előadásban jönnek színre.

Miután e darabok betanulásának elvetettük a gondját, az időközben felveendő darabok betanulására sok időnk jut és azokat is hasonló együttesben fogjuk lejátszani.

A régebbi jó operettek közül *A koldus diák* ot már fényes sikerrel játszottuk a hódmezővásárhelyi közönségnek; Aradnak azonban már a reprizetek egész sorozatát jut.

Van azután egy új operettünk, amelylyel — és ezt komolyan mondom — elhomályosítjuk a *Vig özvegy* sikerét és a szeszélyes Hanna szégyenkezve fog a marháit és szamarait közé visszavonulni. *Strauss* Oszkárnak van egy álma, egy *Keringő-*

álma, amelyet oly remek zenébe foglalt, hogy ez a *Walzertraum* leszoritja minden színpadról a valóságot. Külföldi operett-színházak nem is fogadnak már el új operetteket. Valamennyi direktor azt mondja, hogy évekre el van látva, pedig csak a *Walzertraumot* szerezte meg.

Az operák közül *Aida* és a *Pillangó kisasszony* képezik most legfőbb gondját az operai személyzetnek. *Aida*, ez a nagy kiállítású opera nemcsak belső, de külső értékkel is fog bírni, amennyiben költséget nem kimélve, pazar kiállításban fog színre kerülni. A szabóműhelyben kocsi-számra fogy el a tű és cérna, nem beszélve arról,

hogy a köszörűsök felemelték az olló-köszörűlésdíjját és *Kulcsár* Lajos gazdánk saját előnyére 70 kilót fogyott a sok szaladgálástól a selyem és bársony után. Szegény most már csak 130 kilót nyom.

Ne vegye zokon kedves szerkesztő ur, hogy zárom leveletem, de látom, hogy a visszatérés és a leendő nagy munkálkodásunk feletti öröm kizökkent a komoly hangulatból, kroit pedig írni nem akarok.

Tehát egyelőre ennyit, nemsokára többet.

Mariházy Miklós,
igazgató-helyettes.

Meghiusult a kiegyezés.

Az osztrák kormány ragaszkodik a kiegyezésnek a bank- és kvótakérdéssel való junktimához, vagyis csak úgy hajlandó a kiegyezést megkötöni, ha a magyar kormány hozzájárul a bankszabadság meghosszabbításához és a kvóta fölemeléséhez. Minthogy a magyar kormány e ránk nézve káros és megszegényítő junktimot nem fogadhatja el: a kiegyezés létrejövetele meghiusultnak tekinthető.

Jól emlékezünk Kossuth Ferencnek sokszor hangoztatott önértetes kijelentésére: nem vámszövetséget kötünk Ausztriával, hanem *jogilag* önálló gazdasági berendezésünk minél erősebb kidomborítása végett *vámszerződésre* lépünk. E derekas nyilatkozatot a hosszas, pedáns helycserével folytatott kiegyezési tárgyalások követték, amelyeknek eredményéről kápráztató változatosságban a félhivatalosok hol azt jelentették, hogy megvan a kiegyezés, hol azt, hogy súlyos, szinte legyőzhetlen akadályai vannak. Közben gyakran titkolódtak is a kormányok és amily részletesen számoltak be a detailkérdések megvitatásáról, éppen olyan mélységesen hallgattak arról, hogy a főkérdésre nézve, a kiegyezés megkötése dolgában jutottak-e megállapodásra, vagy sem?

A magyar közgazdaság mérhetetlen kárára hónapok óta tart a bizonytalanság és hiába nyilvánult meg a közóhaj: még „beavatottaktól sem lehetett tájékozódni afelől, létrejön-e a kiegyezés és e révén konszolidálódnak-e viszonyaink? Ma azután egyszerre világosságot derített a nagy kérdésre — a *bécsi sajtó*. Az osztrák vezető lapok egybehangozóan megírták, hogy az osztrák kormány hajlandó a magyarral perfektuálni a kiegyezést, ha a magyar kormány elfogadja az osztrák junktimos álláspontot. A kiegyezés ellenében ugyanis *Beck* báró a bank- és kvótakérdés rendezését követeli, ami egyértelmű azzal, hogy a magyar kormány nyujtsa biztosítékot a közös bank lejáró szabadságának meghosszabbítására és a jelenlegi kvóta-aránynak *Magyarország terhére* való megváltoztatására iránt.

Mivel e junktim nélkül osztrák részről nincs kiegyezés, a Wekerle-kormány pedig sem a bankszabadság meghosszabbítását, sem a közös költségekhez való hozzájárulási arány fölemelését nem garantálhatja, sőt e fajta törekvéssel a parlament elé sem léphet: semmi remény sincs — ma legalább — arra, hogy a december 31-én lejáró gazdasági kiegyezés helyébe új vámszerződés lépjen.

Erről a kevésbé örvendetes politikai és közgazdasági szenzációról számol be az alábbi távirati tudósítás.

Beck ragaszkodik a junktimhoz.

Bécsből jelentik *„mértékadó* politikai forrásból:

Az a feltűnő tény, hogy magyar részről most hirtelenül, közvetlenül a kiegyezési tárgyalások összeülése előtt azt a hirt lanszirozták, hogy a kiegyezési kérdések és a kvóta- és bankkérdés közt *nincs junktim*, az osztrák kormányt arra a határozott kijelentésre bírja, hogy *ebben az esetben nem jöhet létre a kiegyezés*. Az osztrák kormány nem ír alá olyan kiegyezést, amely a bank- és kvótakérdés dolgában hézagos.

Ezzel a bécsi hírrel szemben most már csak egy kérdés áll nyitva, vajjon a magyar kormány is ilyen energikus lesz-e álláspontjának fenntartásában. Ebben az esetben sutba dobhatják az eddigi tárgyalások összes eredményét és ott vagyunk, ahol évek óta mindig veszteglünk, ahonnan ki nem kecmegünk addig, míg kellő őszinteséggel nem látják be a kormányok, hogy önálló vámterület nélkül nincs békés gazdasági politika a monarchiában.

A kormány a junktim ellen.

A fővárosi estilapok — még a kormánypártiak is — a kiegyezési kérdéstről írván, a *kiegyezés válságát konstatálják*. A válsághírek alapja az, hogy több bécsi ujság — nyilván felsőbb sugalmazásra — azt hangoztatja, hogy az osztrák kormány a kiegyezési tárgyalások alatt *junktimot állított föl a kiegyezés, a bankügy és a kvóta között és a junktimhoz mindvégig állhatatosan ragaszkodott*.

Megemlítik e közlések, hogy az osztrák kormány olyan csonka kiegyezést, amelyben a bank- és kvótakérdés megoldása biztosítva nincsen, semmi esetre sem terjeszt a *Reichsrath* elé.

A magyar kormány a junktimot nem fogadta el, hanem ragaszkodott ahhoz az álláspontjához, hogy ezek a kérdések egymással semmiféle vonatkozásban nincsenek.

A bankszabadságot nem hosszabbítják meg.

Egy hírlapíró több előkelő politikusnak véleményét kérte ki a kiegyezés ügyében. A politikusok nézeteit az alábbiakban közöljük:

Bánffy Dezső báró.

— Igen komolyan tartom a helyzetet és *majdnem lehetetlennek a kibontakozást*.

A fölvetett kérdésről most érdemben nem nyilatkozhatom, de amikor a kiegyezés kérdése a maga egészében a parlament elé kerül, megragadom az alkalmat, hogy a kérdésben állást foglaljak.

Bernáth István.

— Abban a véleményben vagyok, hogy az osztrák kormány álláspontját nem lehet elfogadni és a magyar kormány *semmi esetre sem fogja elfogadni.*

Nagy Ferenc.

— Olvastam a bécsi híreket és anélkül, hogy a részletekről nyilatkoznék, a bennük fölhozottakat nem igen vagyok hajlandó elhinni, tudva azt, *Wekerle Sándor* miniszterelnök kijelentette, hogy *ilyen junktimról ő nem tud* és a bank, a kvóta és a kiegyezés kérdése egymástól teljesen függetlenek.

Ugron Gábor.

— Akár a kiegyezéssel kapcsolatosan, akár a kiegyezés után a magyar függetlenségi párt a *közös bankot nem hosszabbítja meg.* A bankszabadság meghosszabbítása azért is ki van zárva, mert a függetlenségi párti alelnökök és vezető férfiak már májusban tudtára adták ezt a kormánynak és a kormány a *kiegyezést másképpen meg nem kötheti.*

A tifusz áldozata.

Egy aradi diák tragédiája.

Szaporodnak a betegségek.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, szeptember 7.

Három esztendeje annak, hogy Aradon a tifuszjárvány dühöngött és sergestül szedte áldozatait. Azóta, akárhányszor jelentkezik ez a veszedelmes betegség, a város lakosságát rettegéssel tölti el a három év előtti halált okozó járvány emléke. A hatóság a közönség megnyugtatására mindenkor megtette és megteszi a szükséges óvintézkedéseket, de a félelmet nem tudja eloszlatni.

A tifusz most, mint minden nyáron, szörványosan lépett fel a városban. A járvány, amely ugyan nem öltött veszedelmes jelleget, ma szedte az idén első áldozatát: egy fiatal aradi diákot. Az élete tavaszán elhunyt fiatalember: *Órfi Gyula* 18 éves diák, aki az idén tette le jó eredménnyel az érettségi vizsgát az aradi főgimnáziumban.

Órfi Gyula néhány nappal ezelőtt megbetegedett, ágyba feküdt s az orvos hastífuszt állapított meg. A szerencsétlen diákot édesanyja önfeláldozóan ápolta, de az orvosi tudomány s a szülői szeretet nem tudta megmenteni az életnek. Órfi Gyula tegnap este elvesztette eszméletét és ma reggel rövid, borzalmas szenvedéseitől megszabadította a halál. Édesanyja karjál között lehelte ki lelkét a szép reményekre jogosító fiatal diák.

A gyászházban ravatalon fekszik Órfi Gyula kihült teteme. A fájdalomtól megtört anya ott ontja könnyét fia koporsójánál, a másik szobában pedig a halállal vívódik másik gyermeke, a 16 éves Sándor, aki a nyáron végezte el a főreáliskola hatodik osztályát.

Az Órfi-fluknak atyja, *Órfi József*, az aradi izr. fiúiskola volt igazgatója. Órfi megrendült egészsége miatt nyugalomba vonult és Amerikába utazott, ahol legidősebb fia, *Rezső* egy nagykereskedésben alkalmazást kapott. Órfi

többször hívta a családját Amerikába s a fiuk most készültek kivándorolni az újvilágba. Már meg is váltották a hajójegyet, hogy kiutazzanak atyjukhoz és odaát kezdjék az életet. A csontkezü kaszás azonban az egyik flut már lekaszálta, a másik pedig küzködik a halállal.

Ugy lehet, hogy Órfi Józsefné egyedül utazik majd Amerikába, ahová hírül viszi férjének a megdöbbentő, szomorú tragédiát.

*

A város közegészségügye a hirtelen beállott időváltás következtében az elmúlt hónapokhoz képest nagyon hanyatlott. Ezt jelentette *Posgay* dr. tiszti főorvos a város közigazgatási bizottságának mai ülésén. A főorvos jelentése szerint a betegségek száma megszorodott. Különösen a kisdetek között dühöng a lobbos megbetegedés. A halálesetek száma tizennégygyel nagyobbodott. Az orvosi hivatal megtette a szükséges óvintézkedéseket.

HIREK.

— A szerb trónörökös Budapesten. *György* szerb trónörökös Párisból hazatérőben tegnap Budapesten átutazott. A trónörökös Bécsen át érkezett, ahol egy órát töltött. Ugyanennyi időt szánt Budapestnek is. A trónörökös a pályaútvonalon a budapesti szerb konzullal élükön a szerb kolónia tagjai fogadták. A trónörökös kitűnő színben van s a tisztelgőkkel igen barátságosan társalgott. E hírrel kapcsolatosan jelentik, hogy *Lazarovics* főhadnagy, aki adósságai miatt Amerikába menekült Budapestről, belép a szerb hadseregbe. *Lazarovics* adósságait rendezni fogják. A volt magyar főhadnagy rokonságban van a *Karagyorgyevics* uralkodó házzal.

— Új csillagkeresztes hölgyek. *Mária* Jozefa főhercegnasszony 1907. évi augusztus 28-án kelt elhatározásával gróf *Heussenstam* Henrikné született *Bissingen* Nippenburg *Alexandra* grófnőnek és herceg *Liechtenstein* Jánosné született Csikszentkirályi és *Krasznahorkai* *Andrássy* *Mária* grófnőnek a csillagkeresztrendet adományozta.

— Aradváros augusztus hóban. Aradváros közigazgatási bizottsága *Károlyi* Gyula gróf főispán elnöke alatt ma délután négy órakor tartotta a havi rendes ülését, amelyen a szakreferensek felolvasták jelentéseiket. *Farkas* Győző pénzügyigazgató jelentéséből kitűnt, hogy augusztus hóban egyenes adó fejében 258,000 korona, közvetett adókban pedig 748,000 korona folyt be. Ezután jelentéktelenebb ügyeket tárgyalt a bizottság.

— Védekezés a bécsi himlő ellen. *Pozsony* ból jelenti tudósítónk: A városi hatóság a bécsi himlő behurcolásának megakadályozása érdekében az ágytoll behozatalát szigorúan megtiltotta. A pozsonyi ágytoll kereskedőket és alkalmazottaikat beoltotta, üzleteiket, lakásaikat fertőtlenítette és az ágytoll készletüket dezinficiáltatta.

— Aszfaltot kérnek. *Magyari* Ferenc és társai nemrégiben beadványt intéztek a tanácshoz és ebben alázattal arra kérték a tanácsot, rendelje el, hogy a *Zrínyi*-utca is megkapja a jó, a finom, a kedves aszfalt-burkolatot. A tanács természetesen örömmel üdözölte a kérvényt, de kimondotta, hogy az idén nem teljesítheti azt, mert nincsen rá pénz. Megbizta azonban a mérnöki hivatalt, hogy a jövő évi aszfaltozási költségvetésbe vegye fel a *Zrínyi*-utca aszfaltozásának költségeit is. *Virág* Lajos főmérnök most önelégülten elmondhatja:

— A *Magyari* Ferenc az, akiben gyönyörűségem telik!

Jövőre tehát a *Zrínyi*-utca is sima lesz.

Meg is érdemli, mert alig van kocsiközlekedése . . .

— Új egyetemi tanárok. A király — mint a hivatalos lap mai száma jelenti — *Doleschall* Alfréd dr. ítélőtáblabíróval címmel és jelleggel felruházott törvényszéki bírót, tudományegyetemi címzetes rendkívüli tanárt, a *budapesti* tudományegyetemen a II. büntetőjogi és büntető perjogi tanszékre, a szabályszerű illetményekkel, nyilvános rendes tanárrá és *Kenéz* Béla dr. kereskedelemügyi miniszteriumi miniszteri segédülkárt tudományegyetemi magántanárt, a *kolozsvári* tudományegyetemen a statisztika tanszékére nyilvános rendkívüli tanárrá a rendszeresített illetményekkel kinevezte.

— A román püspöki zsinat és az új iskola-törvény. A gör. kel. román egyház püspökei és archimandritái *Metianu* érsek elnökelete alatt Nagyszebenben konzisztóriumra gyűltek egybe, melyen többek között *Papp* és *Popea* püspökök és *Mangra* meg *Hamzsea* archimandriták voltak jelen. A püspöki konzisztórium első sorban az új iskola-törvényekkel foglalkozott és a következő határozatokat hozta:

1. Az egyház ezután is fentartja az iskolákat az egyház alapjaiból és a hívők segítségével.

2. Összeírattja a tanítók fizetéseit és az új törvény értelmében adandó fizetéskiegészítéseket.

3. Azok a községek, melyek tehetik, adják meg a tanítónak a javított fizetéseket.

4. Azok a községek, melyek ezt nem tehetik, igénybe vehetik az állami segílyt.

5. Azokban a községekben, ahol gör. kel. és gör. kath. hívek laknak vegyessn, az a hitfelekezet állít iskolát, mely többségben van.

— Rendkívüli közgyűlés *Baján*. *Bajáról* táviratozzák: *Baja* város törvényhatósága ma délután *Ambrozovics* főispán elnökelete alatt rendkívüli közgyűlést tartott, mely határozatilag kimondotta, hogy a *bajai* ipar és kereskedelmi bank válsága alkalmából a bankban régebben elhelyezett mintegy 400,000 koronányi árvapénzt továbbra is a banknál hagyja.

— Halálozás. Sulyos csapás érte *Kádas* Kálmánt, Aradváros főjegyzőjét. Nővére *Soly* *mossy* *Endre* székelyudvarhelyi főgimnáziumi tanár felesége tegnap este hosszas szenvedés után meghalt. Az elhunyt urinő temetése holnap lesz. *Kádas* Kálmán főjegyző ma utazott el nővére végtisztességére.

— A *Maros* szabályozása. Apátfalva község közvetlenül *Darányi* Ignácz földmívelési miniszterhez terjesztett be folyamodványt a *Maros* szabályozása tárgyában. Az apátfalviak kérelmére ma érkezett le a vármegyéhez a miniszter válasza, mely szerint tudatja, hogy a folyammérnöki hivatal által készített tervezet szerint az említett folyószakasz 97743 korona költséget igényel. Miután azonban ily nagy költséget igénylő munkálatok végrehajtására kellő fedezet ez idő szerint nem áll a miniszter rendelkezésére, utasította az aradi folyammérnöki hivatalt, hogy a már létesített művek biztosítására 18720 korona költséggel a munkálatokat sürgősen foganatosítsa. A többi munkálatokat pedig jövőre igéri leiratában a miniszter, amikor a folyóvizek szabályozására országgyűlésileg szándékozik az eddigénél nagyobb összeget megszavaztatni.

— Fegyelmi egy aradi tanító ellen. Megirtuk, hogy a városi iskolaosztály ülésén *Varjassy* Lajos polgármester kijelentette, hogy *Siculus Kovács* Ferenc aradi tanító ellen, akiről *Czobor* Ottó aradi tanító hírlapi közleményben kompromittáló dolgokat hozott: nyilvánosságra megindítja a fegyelmi eljárást. A közigazgatási bizottság mai ülésén *Varjassy* Árpád tanfelügyelő

véleménye alapján helyt adva a polgármester előterjesztésének, elrendelte Kovács Ferenc tanító ellen a *fegyelmi eljárás* megindítását.

— **Könyvtárak a Kőlcsey egyesületben.** A Kőlcsey egyesület könyvtárából a tagok hétfőn, kedden csütörtökön és szombaton délután 4—5 ig, szerdán délután 11—12-ig vihetnek ki könyveket. Az elnökség kéri a tagokat, akiknél régebben vannak könyvek, hogy ezeket mentől hamarabb beadják a könyvtárba.

— **Uj utca Aradon.** A város új állomási felvételi épületének építésével kapcsolatban már régebben felmerült az eszme, hogy a Béla-teret szabályozzák. Minthogy azonban az általános szabályozás temérdek pénzbe kerülne, azt egyelőre elejtették. A város rendezési bizottság legutóbbi ülésén foglalkozott a Béla-tér rendezésének eszméjével s ekkor kimondta, hogy a forgalom könnyebb lebonyolítása érdekében célszerű lenne, ha a város a Boros Béni-tér folytatásában a Mittelmann-féle gyártelepen át az új felvételi épületig utcát nyitna. A tanács az utcanyitási részletterveinek elkészítésével megbizta a mérnöki hivatalt, amely a terveket ma mutatta be a városrendezési bizottságnak. A terveket a bizottság néhány kisebb módosítással elfogadta és megbizta a mérnöki hivatalt, hogy készítse el az utcanyitási költségvetését.

— **Halalos végű turista kirándulás.** *Grácból* táviratozzák: *Riehl* Gusztáv dr. a bécsi tudomány egyetemén a dermatologiai tanszék tanárának fia ma Krajnában, Millstatt közelében egy turista kirándulás alkalmával szerencsétlenül járt. A fiatal ember a mélységbe zuhant és *halálra szúta magát.* A szerencsétlenül járt fiú a döblingi gimnázium hatodik osztályába járt, s igen szorgalmas és értelmes tanuló volt, akit tanárai és iskolatársai mindnyájan szerettek. *Riehl* tanár családjával együtt a nyári szünidejét töltötte Millstattban.

— **Reformok a vágóhídon.** A városi tanács mai ülésén elhatározta, hogy a vágóhídon felállítja a sterilizátort, amelyet a Weltzer féle vaggongyártól 2360 korona költséggel szerez be. A tanács mai ülésén hozott határozata értelmében utasítja a kapitányi hivatalt, hogy a használati szabályzatot készítse el, hogy a sterilizátort még az idén lehessen alkalmazni. Ugyancsak ma foglalkozott a tanács az aradi mészárosoknak abbéli kérelmével, hogy a vágóhídon elárúsító helyet létesítsenek, ahol a sterilizált húst kimérhessék. A tanács az engedélyt akkortól kezdve, amikor a sterilizátor megkezdí működését, megengedte.

— **A város fogyasztási adója.** Nemrégiben megírtuk, hogy a pénzügyigazgatóság a pénzügyminiszterium utasítása alapján a fogyasztási adó megváltása fejében 280.000 koronát kért. A tárgyaláson a város képviselői kijelentették, hogy ilyen megváltási összeget a város nem fizethet, mert ez a nettó jövedelmét túlhaladja. Ma újabb tárgyalás volt, amelyen a várost *Varjassy* Lajos polgármester, *Löcs* Rezső gazdasági tanácsnok és *Zikó* János fogyasztási adófelügyelő képviselték, a pénzügyigazgatóság képviselőiben pedig *Schreiber* Róbert pénzügyi titkár jelent meg. A mai tárgyaláson a város képviselői 137.000 korona megváltási összeget ajánlottak fel. A város ajánlatát jegyzőkönyvbe foglalták és felterjesztik a pénzügyminiszteriumhoz.

— **Nyomdász jubileum.** Lélekemelő ünnepély színhelye lesz holnap, vasárnap délután, Gruber László honvédhuszáraktanyai kantinos helyisége, ahol az aradi össznyomdászok Kun Mihályt, az „Arad és Vidéke” tevékeny tördelőjét fogja ünnepelni abból az alkalomból, hogy pályáján 25 évet betöltött. Az ünnepélyen, me-

lyen úgy a személyzet, mint az összszaktársak egy-egy értékes emléktárggyal lepik meg a jubiléumot, az aradi „Gutenberg” dalárda is közreműködik.

— **Eljegyzés.** *Vendely* Dezső Weisz Hugó aradi fényképész khemiai osztálya vezetője eljegyezte *Gábel* Margitka kisasszonyt Miskolcra.

— **Az esküdtek védelme.** Kettőn voltak vádlottként az esküdtbiróság előtt, halált okozó súlyos testi sértés büntetése miatt. Mindkettőt a főtárgyaláson egy ügyvéd védte. Az esküdtek mindkét vádlottra nézve marasztaló verdiktet hoztak. A főtárgyalás befejezése után a hallgató közönség és az ügyben közreműködött esküdtek a tárgyalási teremből távoztak és éppen lefelé haladtak a lépcsőn, amikor szemközt jött velük a védőügyvéd s az esküdteket a következő szavakkal fenyegette meg:

— No, majd holnap elmehetnek az esküdt urak! Kiteszem az ujságba! Majd olvashatják!

A fenyegetésre az egyik esküdt ezt felelte:

— A magam és esküdtársaim nevében is kikérem magamnak az ilyen megtámadást és gyanúsítást!

Az ügyvédi kamara fegyelmi vétség miatt vád alá helyezési határozatot hozott. Tekintve, hogy az esküdteket verdiktjükért senki felelősségre nem vonhatja, s őket a tárgyalás után sértő vagy gunyos megjegyzésekkel senki sem illetheti, megrovandó cselekményt képez, ha bárki részéről történik is az ilyen támadás, ha pedig a támadás ügyvéd részéről történik, az még fokozottabb beszámítás alá esik, mert az ügyvédnek hivatásánál fogva kötelessége a bíróság tekintélyének és függetlenségének megővése és megvédése. Az ügyvédnek semmi körülmények között sincs megengedve, hogy a bíróság tagjait a nézete szerint sérelmes ítélet miatt sértő vagy fenyegető szavakkal illesse. Mindezekből következik, hogy a vádlott ügyvéd magaviselésével az ügyvédi állás tekintélyén és becsületén ejtett csorbát, miért is ellene a vád alá helyezés is el volt rendelő. A m. kir. kúria kisebb fegyelmi tanácsa — mint az Ügyvédek Lapja írja — az ügyvédi kamara fegyelmi bíróságának határozatát megokolásánál fogva helybenhagyta.

— **Tisztuljon a város levegője!** A kapitányi hivatal nemrégiben előterjesztést tett a tanácsnak, készítsen szabályrendeletet a büzös anyagokat feldolgozó és raktározó ipartelepre nézve és jelöltesse helyet a város határában, ahová ezeket az ipartelepeket ki lehessen helyezni. A tanács mai üléséből kifolyólag utasította az iparhatóságot, hogy a tisztí főorvos meghallgatásával tegyen véleményes jelentést.

— **A körtöltés kiépítése** miatt az Ovár-téren levő sertéstelepeket tudvalevőleg ki akarják telepíteni a városból. A tanács megbizta a mérnöki hivatalt, jelöljön ki olyan helyet, ahol a lakosság sérelme és a közegészség veszélyeztetése nélkül lehetne elhelyezni a sertéstelepeket. A mérnöki hivatal ma terjesztette jelentését a tanács elé, amely legalkalmasabb helynek a Gellin-dűlőt találta. A tanács ezirányban tesz javaslatot a közgyűlésnek.

— **Életunt gazdatiszt.** *Budapest* ről táviratozzák: A Lipót körút 18. szám alatt ma reggel öngyilkosságot követett el *Szobotka* Henrik izr. vallású 44 esztendő gazdatiszt. *Szobotka* Gyónról érkezett meg tegnap délután Budapestre és sógorához ment lakni. Hozzátartozói mit sem sejtettek, midőn ma reggel 8 órakor revolver dörrenés zaja riasztotta fel a ház csendjét. Mire a rokonok berohantak *Szobotka* szobájába, a *gazdatiszt állított szívet, holttan feküdt a pamlagon.* Levelet vagy egyéb iratot, amiből a tett okára következtetni lehetne,

nem találtak a halottonál. Minthogy anyagi dolgok nem bántották, hozzátartozói azt hiszik, hogy végzetes tettét *pillanatnyi elmezavarásban követte el.* Az öngyilkos hulláját a törvényszéki bonctani intézetbe szállították.

— **Az ipartestület ülése.** Az aradi ipartestület előjárósága hétfőn délután 5 órakor az ipartestületi ház emeleti tanácstermében ülést tart, melynek tárgysorozata a következő: A mult ülés jegyzőkönyvének hitelesítése. Pénztári jelentések. *Joanovits* Antal alelnök lemondása. Jelentés és beszámoló a pécsi kongresszusról. Jelentés az ipartestületi betegsegélyző pénztár feloszlásáról. Átiratok, megkeresések. Indítványok. Szabadítás.

— **A városi kistisztviselők fizetésemelést** kérnek. Aradvárosának 2000 koronánál kisebb fizetésű tisztviselői nemrégiben beadványt intéztek a törvényhatósághoz, hogy fizetésüket emelje fel. A közgyűlés annak idején azzal az indokolással utasította el a tisztviselők kérelmét, hogy a tisztviselők fizetését ugyis rendezni fogják. A kistisztviselők most újabb beadványt intéztek a törvényhatósághoz, hogy fizetésüket husz százalékkal emelje, vagy ennek megfelelő drágasági pótlékot szavazzon meg.

— **Érdekes eljegyzés.** Írói és művészkörök-ből érdekes eljegyzés hírét jelentik; dr. *Váradí* Antal kitűnő író-társunk, az Országos Színművészeti Akadémia nyugalmazott igazgatójának fia: *Váradí* Jenő, eljegyezte *Grill* Klárát, *Csil-lag* Teréz, — a Nemzeti Színház nagy művésznőjének leányát. A boldog fiatal jegyespár alig győzi a szerencsekivánságok özönét fogadni, nagy lévén azok száma, akik „az apja fiát” és az „anyja lányát” szeretettel a szívébe zárta.

— **Gyújtogató kis leány.** Aradszentmártonban tegnap délután *Lusztig* Mihály udvarán kigyuladt egy buzaszalma kazal, amely csakhamar porig égett. Miután szélcsend volt, szerencsére komolyabb baj nem történt. A vizsgálat megállapította, hogy a tüzet *gyújtogató okozta.* *Lusztig* Mihály *Mária* nevű 5 éves leánykája ugyanis kukoricát akart sütni a kazal közelében, s az égő szalma tüzétől véletlenül gyulladt meg a szomszédos kazal. A gondatlan család ellen az aradi büntetőjársbíró-ság előtt megindították az eljárást.

— **A körtöltés és a kincstári fatelep.** A földművelési miniszter nemrégiben leiratot intézett a városhoz s ebben kijelentette, hogy csak akkor hajlandó átengedni a kincstári fatelep telkét a körtöltés céljaira, ha a város megfelelő telket ad a kincstárnak cserébe. Ebben az ügyben *Löcs* Rezső gazdasági tanácsnok e hó 11-ikén délelőttjére tüzte ki a tárgyalást, amelyre meghívta a folyammérnökséget, a lippai erdészeti hivatalt, aradi erdőgazdálkodást és a városi mérnöki hivatalt.

— **Megtévesztés kikerülése** végett szíveskedjék a t. közönség a „Mattoni Giesshübler” ásványvíz eredeti Giesshübler Sauerbrunn üvegét az asztalnál saját szemével előtt felnyitni és a dugaszjelre ügyelni.

— **Rovarpor,** bolhák, legyek, poloskák, svábok ellen leghatásosabb Vojtek és Weisznál. 201

Budapesti áru- és értéktözsde.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, szeptember 7.

Amerika 1% magasabb. Elkelt 30,000 métermáza 10 fillérrel magasabb áron.
Az árak 50 kilónként számítva:

	Déli szárlat	5 órai szárlat
Buza októberre	11.45—11.46	11.51—11.52
Zab októberre	8.18—8.19	8.17—8.18
Rozs októberre	9.81—9.82	9.79—9.80
Tengeri 1908 májusra	6.93—6.99	6.95—6.96

Zárul 5 órakor:

Oestrák hitelrészvény	633 50
Magyar hitelrészvény	739 —
Közuti vasút részvény	539 —

Nagy választék
vegynai és fizikai ki-
sérletli üvegedényekben:

**Lombikok,
Gőzegek,
Woullf-féle palackok,
Mérceüvegek,
Fedlemezek,
Próba és üvegcsövek.**

Valódi
**Auer és benoid-gáz
égőhálokat.**

Villamos izzótesteket.

**Üveg és porcellán,
mosdó és egyéb
készletek. — Va-
lódi nikkel főző-
és diszedények**

a legnagyobb választékban és
legolcsóbban 224

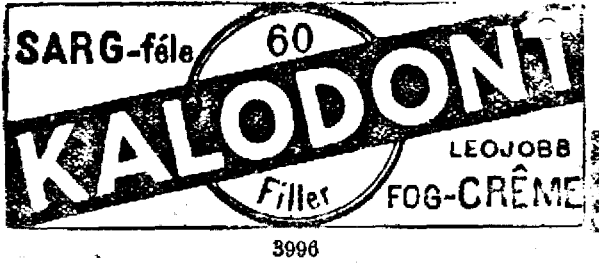
Gebhart Testvéreknel

ARADON,

Andrássy-tér 4. (Pannónia-szálloda.)

Várcel és megyei telefon 451.

25 koronát meghaladó készfizetések után 3% pénztárengedményt nyújtunk.

Gabonaüzleti hetiszemle.

— Az Aradi Közlöny tudósítóiától —

Arad, szeptember 7.

A lefolyt héten meglehetősen változatos volt az időjárás.

A hét elején hűvös volt, majd esett az eső, végül ismét kisütött a nap s kellemesebb lett az idő.

Végeredményképpen az ilyen egyveleges időjárás nincs rossz hatással a mezőgazdasági állapotr.

A gabonaüzlet 2—3 napos lanyhaságából vesztett s ma már ismét szilárd az irányzat.

TORVÉNYKEZÉS.

§ Esküdtszéki tárgyalás. Az aradi esküdtbíró-ság ma folytatta *Flureds* Petru és két társának gyilkossági bűnperét. A tárgyalás reggeltől késő délutánig tartott, de még a mai második napon sem nyert befejezést, elanynyira, hogy a perbeszédre s az ítéletre csak holnap, *vasárnap* délelőtt kerül majd a sor. Erre a szokatlan terminusra az adott okot, hogy a szeptemberi cikluson olyan sok bűnpert kell még az esküdtszéknek letárgyalnia, hogy egy napi késedelem okvetlenül zavarokat idézne elő.

VÁROS ÉS MEGYE.

Aradváros közgyűlése.

— A tárgysorozat. —

Arad sz. kir. város törvényhatósági bizottsága szeptember hó 11-én rendes havi közgyűlést tart. A tárgyalás alá kerülő ügydaraboknak folytatatólagos sorrendje:

A *tehen-utcai* lakosoknak kérelme az utca nevének megváltoztatása iránt. *Návay* Aladár dr. osztálytanácsosnak levele a *Westinghouse gyárnak* Aradon történt alakulás ügyében. A tanácsnak előterjesztése a közúti uthálózatnak újabb megállapítása tárgyában. A tiszti ügyészség betérjeszté a *Stan-nyity* Györggyel a kövezetjavítási munkálatok iránt, *Molnár* Antallal a ségai iskola felszerelésének szállítására iránt, *Braun* Gusztávval a katonatisztek elszállásolása iránt, *Aufrecht* Miksával falerakóhely bérlete iránt, Az aradi és vidéki iparosok bőripari szövetkezetével, a szegényház részére szállítandó lábbelik iránt, *Herczfeli* Gyulával a szegények részére ruhaszállítás iránt, *Hoffmann* Antallal a szegények részére fehérnemű és női ruhák szállítása iránt megkötött szerződésnek jóváhagyása iránt. A polgármesternek a *Vlajkovits* Pál pénztári ellenőr nyugdíjaztatása folytán megüresedő állásnak fokozatos előléptetés útján való betöltése és az így megüresedő 2200 korona törzsfizetéssel javadalmazott ellenőri állásra pályázat kiírása iránti előterjesztése.

Nagyságos asszony,

tudja-e, hogy a maláta-kávé vásárlásánál miért kell Önnek a »Kathreiner« nevet hangsúlyozni?

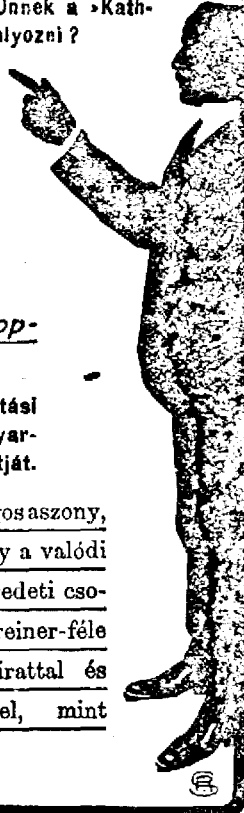
Mert különben annak az eshetőségnek teszi ki magát, hogy kétes ételki utánzatot kap, mely a »Kathreiner-t« kitüntető, minden előnyt nélkülöz.

Csakis a

Kathreiner-féle Kneipp-maláta kávé

birja, különleges előállítási módszere révén, a gyarmatkávé ízét és zamatját.

Méltóztatások azért, Nagyságos asszony, jól emlékeztetése véni, hogy a valódi »Kathreiner« csakis zárt eredeti csomagokban kapható »Kathreiner-féle Kneipp-maláta kávé« felirattal és Kneipp páter arcképével, mint védjeggyel.

49 I.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

Egy II. polgárista leány. Ilyen fiatalon már novellákat ír, — ez határozottan érdekes. Az igaz, hogy a novellája még érdekesebb. Így kezdődik:

A szép zöld erdőben egy pár sétált. A leány 20 éves a hadnagy 24. Egymástól kissé távol mentek mindegyik szorakozottan nézi a szép fenyő fákat. Körülettük minden csendes csak néha, néha egy madár csicsérgése hangzik a nagy csendes ségben. Végre a leány meg törte a csendet.

Ugye hadnagy ur nem tudja miért hivatam ide?

Nem, fogalmam sincs róla.

Pedig gondolhatja. Akár miért nem hivatam ide, mert nem fogom magamat kompromitálni csekélységért.

Ez a stílus határozottan biztató. Hogy fog kegyed írni, mire a negyedik polgáriba jut?

K. Arad. Ugy tudjuk, az idén is lesz Aradon női kereskedelmi tanfolyam. A szervezői a legközelebbi hetekben fogják a fölívást kibocsátani.

Beatrix. Nem egész tehetség nélkül való, de a közlésre még éretlen.

Nem közölhetők. A nagy Dóra. — Vértó sebek. — A szeri pusztán. — A pénzdrágaság hátteréből. — Korai ősz. — A tatrangi halász.

IDEGENEK ARADON.

— Szeptember 7. —

Fehér Kereszt-szálloda. Molnár Antal bankigazgató Debrecen. — Szentes Vilmos kereskedő és neje Békéscsaba. — Lupuk Mihály kereskedő Nagy-

várad. — Bukovits Jakabné birtokos Nagy-Enyed — Boksza Miklós birtokos Méhkerék. — Moskovits M. gyáros Nagyvárad. — Singer Lipót kereskedő Bécs. — Stere Ignátz tanító Bukarest. — Mosert Salamon kereskedő Nagy-Ilonda. — Deszkosev Sándor felügyelő Zágráb. — Weisz Amália magánzó Amerika. — Kohn Lajos magánzó Bécs. — Herman Mór mérnök Leipzig. — Nupp Henrik tanuló Brüsszel. — Kohn Soma bankár Banél. — Szirmai Mihály pap Nagybánya. — Altenstein Péter mérnök Mannheim. — Beinrohl Ignátz dr. írnök Bádén. — Perb Richard utazó Budapest. — Ungár Fülöp utazó Budapest. — Roth Hugó utazó Budapest. — Hegedűs Emil utazó Temesvár. — Fried Zsigmond utazó Bécs. — Deutsch Henrik utazó Bécs. — Klinger S. utazó Ash. — Jungreis Péter utazó Bécs. — Popper Iván utazó Szabadka. — Deutsch Sándor utazó Nagy-Somkut. — Bányai Mór dr. ügyvéd Kiskunfélegyháza.

Központi szálloda. Bornemissza János báró birtokos Déva. — Ozv. dr. Mészáros Ferencné magánzó Szeged. — Ozv. Pikler Nándorné magánzó Szeged. — Körmendy József gazdatiszt és anyja Hegykörnyék. — Fenyves Jakab fővállalkozó Köpecel. — Fischer Samu gazdász és neje T. Murány. — Hajdu Florián lelkész Haranag. — Hetgey Gyula dr. ezredorvos N. Szeben. — Weisz Miksa kereskedő és fia Versec. — Almay Olivér birtokos Alsócsill. — Fodor Vazul dr. ügyvéd Déva. — Sinkovits Adolf utazó Budapest. — Kispéter Lőrinc hivatalnok Szeged. — Lup Frigyes utazó Budapest — Budaspitz Sándor utazó Budapest. — Schauer Béla hivatalnok Petrozsény. — Stern Antal ügynök Kolozsvár. — Weisz Miksa kereskedő Versec. — Nagy. József magánzó Budapest. — Kostika Lipót utazó Budapest. — Csiky Dénes birtokos Seprős.

Vass szálloda Schlesinger A. utazó Budapest. — Schlesinger S. utazó Szabadhely. — Popovits S. lelkész Okrös. — Schmidt Elemér utazó Debrecen — Káldy Gyula mérnök Sóstó. — Hoffmann Emi. utazó Salgótarján. — Wisk György kereskedő Baja. — Vogel László kereskedő Makó. — Bérczy Géza kereskedő Temesvár. — Herling Antal kereskedő Temesvár. — Szüts Vilmos kereskedő Budapest — Várkonyi László kereskedő Budapest. — Gáll József gazda Szentés. — Munkó Imre gazda Szentés. — Varga Balázs gazda Szentés. — Horváth Boldizsár gazda Kun-Szent-Márton. — Molnár Pál gazda Kun-Szent-Márton. — Bozsér Péter gazda Kun-Szent-Márton. — Gyulay József gazda Kun-Szent-Márton.

NYILTTER.*

Serravalló

China bora vassal.

Hug. kiállításán Bécsben 1906. legnagyobb kitüntetésben. Erősítő szer gyengélkedőknek, vérszegényeknek és idültnek. — Étvágygerjesztő, idegerősítő és vértápláló szer.

Kitűnő ízű. — Több mint 5000 orvos ajánló level.

SERRAVALLÓ J. Trieste-Barocia.

Kapható minden gyógyszerárban félliteres palackokban 2 kor. 40 fillér, egész literes palackokban 4 kor. 40 fillér. 3975

Sirolin

Ennek az élelmiszernek és a kalciumnak, magnéziumnak és káliumnak, valamint, egyéb anyagok.

**Tüdőbetegségek, C kórokozó, SZÁMÁR-
Kököcs, sárgaság, influenza**

ellen szüntelen használni az orvos által javasolt adagot.

Mert hogy értékesen támaszkodni is lehetnek, kérjen mindenképp „Roche” eredetű orvosságokat.

F. Hoffmann-La Roche & Co. Basel (Svjc).

„Roche”

Kapható orvos rendelésre a gyógyszerárban. — Az orvosságok 4—5 koronára.

A n. é. közönség szíves tudomására!

Tekintettel arra, hogy üzleti helyiségünk építkezés alatt áll, tisztelettel jelentjük a n. é. közönségnek és mélyentisztelt vendégeinknek, hogy

kedvezőtlen idő esetén

a kiszolgálást, üzletünkkel kapcsolatban lévő

„Vass-szálloda“ különtermében

gyakoroljuk.

Amidőn ezt a n. é. közönség szíves tudomására adjuk, tisztelettel kérjük eddigi nagyra-becsült bizalmukkal jelen helyzetünkben is megtisztelni kegyeskedjék, amit pontos és lelkiismeretes kiszolgálás által igyekezni fogunk kiérdemelni.

Kedvező idő esetén

nagyobbitott kerthelyiségünk

áll a nagyérdemű közönség be- és rendelkezésére.

Mozgófénykép-előadás.

F. hó 10-étől pár napon át a közkedvelt Dankó Boldizsár Kálmán, jelenleg Püspök-fürdőn tartózkodik, hangversenyez.

A nagyérdemű közönség pártfogását kérve kiváló tisztelettel:

Kovács és Novotny.

A Bór- és Lithion-tartalmú

Salvatorforrás

kitűnő sikerrel használtatik vesebajoknál, a húgyhólyag bántalmánál és köszvénynél, a cukorbetegségnél, az emésztési és légzési szervek hurutjainál.

Húgyhajtó hatású!

Vasmentes! Könnyen emészthető! Teljesen tiszta!

Kapható ásványvízkereskedésekben vagy a Sany-Lipócsi Salvatorforrás Vállalatnál Budapest, V. Rudolfsplatz 8.

1108

KÖZPONTI SZÁLLODA.

APOLLÓ-csoport.

Igazgatók: Ormai és Roland.

Csak szept. 16-ikáig látható még

a szenzációs műsor.

!! 12 viláгатtrakció!!

Kezdeté este 8 órakor. 1856

Belépő-díj: I. hely: 1 kor. 50. II. hely: 1 kor.

Esős időben a teremben.

Szept. 16-án bucsu-előadás:

Ormai és Roland igazgatók bucsu és tiszteletestélye.

Iskola- könyvek

és

iskolaszerek

az összes aradi és vidéki
iskolák részére

Ingusz

I. és Fia

könyvkereskedésében

Arad,

267

Weitzer János-utca

3930

Kitűnően megvéd a

MATTONI FÉLE GIESSHÜBLER

szárazsavú gyógyvíz

SAVANYUVIZ

A nagy értékesítéskor

székélye infectiosus
bajtól; a pusztá
gránitcsiklából
lakad.

Több epidémiánál fényesen bevált.

Több 100 orvos

véleménye szerint legkitűnőbb szer

fog-, szá- és garat ápolására

Dr. DEMBITZ **ASEPTOL** szájvíz-pasztill-
fogorvos lál és fo-pora.

Aseptol szájvíz-pasztillák 1 doboz 2 kor., fogpor
50 filter kaphatók gyógytárakban, drogueriákban és
litesztárakban.

Központi főraktár: Dr. Dembitz „fog- és szájalpó-
szeres laboratoriuma” Budapest, Kerepesi-ut 10.

Aradon: Földes Kelemen gyógytárában. 3956
Orvosi vélemények minden dobozhoz mellékelve.

AZ ARADI KERESKEDŐK KÖRE HELYESZKÖZLŐ OSZTÁLYÁNAK

hivatalos rovata.

A kör helyeszközlő-osztályának helyisége
SZABADSÁG-TÉR 7. I. EMELET.

Hivatalos órák:

Dél előtt 9—1 óráig, vasárnap és ünnepnap d. u. 4—5
óráig. — Tagok úgy a vidékről, mint helybeliek, na-
ponta fővétetnek.

Telefon 294. sz.

Telefon 294. sz.

Az állásközvetítés teljesen ingyenes. A kör tagjai előnyben
részesülnek. Levélbeli felvilágosítást csak válaszbélyeg
küldése mellett ad a helyeszközlő-osztály.

Kimutatás: 1907. szeptember 7-én.

ÜRESEDÉSBEN LEVŐ ÁLLASOK:

Helybeli játék és rövidáru üzlet részére segéd ke-
restetik.

Helybeli diszmű és rövidáru üzlet részére segéd
kerestetik.

Vidéki vaskereskedések részére segédek keres-
tetnek.

Aradi fűszerkereskedő cég részére egyes segéd
kerestetik.

Vidéki divatáru üzlet részére fiatal szakmabeli se-
géd kerestetik.

Vidéki városokba, rőfös-áru üzletekbe segédek ke-
restetnek.

Vidékre több, a német és román nyelvben jártas
fiatalabb vaskereskedő segédet.

Vidéki kisebb városba kézműáru-segédet, a ki a ro-
mán nyelvben jártas.

Több vidéki vas- és fűszerüzlet részére a román
nyelvben jártas segédet.

Vidéki rövidáru üzlet részére a román vagy tót
nyelvben jártas segédet.

Több vidéki kézműáru-üzlet részére románul tudó
segédet, szerény igényekkel.

Vidéki nagykereskedés részére könyvelő és leve-
lező kereskedők.

Vidéki fa-nagykereskedés részére irodai teendő-
ben jártas nő kerestetik.

Vas-szakmabeli segédek kerestetnek.

ÁLLAST KERESŐK:

Mérlegképes könyvelő, az összes irodai teendő-
ben otthonos egyén a délutáni órákra foglalkozást keres.

Irodai teendőkből jártas egyén a délutáni órákon
bármely állást s erény feltételek mellett elvállal.

Nyugdíjazott állami tisztviselő egy-két órai délutáni
foglalkozásra irodai alkalmazást keres.

Raktárnoknak vagy egyéb irodai alkalmazásra nős
jóírásu alkalmazott.

Irodai teendőkből jártas kisasszony szerény felté-
telek mellett állást keres.

Több vidéki fűszer- és rőfösáru üzlet részére romá-
nul tudó, kezdő segédet.

AZ ARADI KERESKEDŐK KÖRE

HELYESZKÖZLŐ OSZTÁLYA

Klein Sándor,

Keppich Zsigmond,

titkár.

492

elnök.

Iskolakönyvek

1907—8-ra.

KERPÉL IZSÓ

könyv- és papirkereskedése

Aradon, Andrásy-tér 20. szám,
(Fischer Eliz-palota.)

Van szerencsém tisztelettel tudatni,
hogy üzletemben

iskolakönyvek

az összes helybeli és vidéki tanintézetek
részére az előirt legújabb kiadá-
sokban, tiszta és kifogástalan
állapotban,

használtan is, félárban

leggondosabban fertőtlenítve,
kaphatók.

Minden tölem vásárolt tankönyv használha-
tóságáért szavatolok.

fiz összes tanszerek

u. m.: füzetek, rajztömbök, vonal-
zók, körzők, festékek, stb. első-
rendű minőségben és nagy válasz-
tékban vannak raktáron. 2104

Az izraelita ünnepekre való
makzóra és imakönyvek
üzletemben nagy választékban kaphatók.

Igen jutányos árak,
gyors és pontos kiszolgálás!

A n. é. közönség szives pártfogását
kéri kiváló tisztelettel

Kerpel Izsó,

könyv és papirkereskedése, kölcsönkönyv-
tára és zenemű-kölcsönző intézete.

BERGER-FÉLE

Berger-féle gyógy-kátrány-szappan.

mindennemű bőrkülsőre

mindennemű bőrkülsőre

Berger-féle kátrány-kénszappan.

Berger-féle glicerin-kátrány-szappan

Berger-féle borax-szappan.

Raktár Aradon: Gutori Földes Kelemen,
Halás Árpád és Rosnay Mátyas gyógyszer-
rész uraknál, Vottek és Weiss drogueriájában és
kapható az összes hazai gyógyszerárakban. 845

Wolf János
uri és női cipész
Arad, Weitzer János-utca Minorita-p.
Elvállal minden e szakmába vágó mun-
kákat a legszebb kivitel s a legújabb di-
vat szerint. Továbbá elvállalok, abnormis
lábakra ortopéd-cipők elké-
szítését, valamint az önkéntes uraknak
előírás szerinti bakkanos vagy eszma
elkészítését elvállalom, azon reménnyel,
hogy a legnagyobb igényeknek megfe-
lelek.

Tisztelettel
Wolf János.
586

A nagyérdemű közönség szives tudó-
mására hozom, hogy
888 vendéglőm
és árnyas, szép és tágas kerthelyisége-
met, ugyszintén a város legkitűnőbb fe-
dett és villanyvilágítással ellátott teke-
pályámat is diszezen renováltattam és
azt megnyitottam.

Izletes magyaros polgári konyha. —
Tiszta saját termésű borok. Első magyar
részevny serfőzde udvari sör. Pohár 16
fillér korsó 24 fillér.

A nagyérdemű közönség szives párt-
fogását kérve
tisztelettel
Répássy Pál.
1406

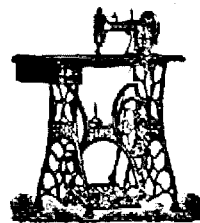
Uj! Uj!
Folyadék
Somatose
1019 II kiváló
étvágygerjesztő és idegedző
erősítő szer
bármely gyengeség ellen.
Kapható a gyógyszerárakban és drogueriákban.

Telefon szám 98.

Hammer Vilmos

műszerész

Arad, Szabadság-tér 7. sz.

Pfaff és Singer
karikahajós
varrógépek,

„Kallal Premier“, „Pach“

kerékpárok,
Grammofonok és lemezek nagy
raktára

Acetylen lámpák, gummik, nyergek, gram-
mofon kerekék, rugók, hangdobozok, varró
és grammofon tűk 1-a minőségben.

Javítások jutányosan és jótállás
mellett, gyorsan és pontosan esz-
közöltetnek.

Alapítottott 1850.

ZONGORA

A családi élet kellemességéhez minden-
esetre a zongora is tartozik, mely dus
raktáramban teljesen új állapotban 700
koronától felfelé és használt zongorák
200 ko-onától felfelé állanak a nagyér-
demű közönség rendelkezésére.

Zongora-bérlet
havonként 8 ko-
ronától felfelé.

— Zongora hangolásokat
helyben és vidéken szak-
képzett segédem által vé-
geztetem. 223

Nyilvános kölcsönkönyvtáramban,
melyben magyar, német és fran-
czia nyelvű szépirodalmi művek
igen nagy választékban vannak
raktáron 0 vasási díj havonként 1
korona kötetenként 8 fillér.

Krispin József

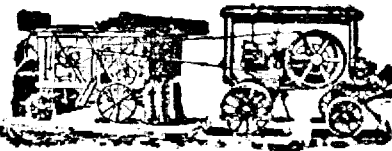
ARAD,

Deák Ferencz-utca 28 sz.

Telefon szám 35.

Motorvevők figyelmébe!

A valódi Kállai-féle „Glória“
benzinmotorok és villanygyújtású
benzinmotorcséplőkészletek
csak KALLAI motorgyárban Budapest,
VI., Nagymező-u. 43. sz. alatt sze-
rezhetők be. 1809

Teljes jótállás kitűnő cséplésért.

Olcso árak 3—5 évi részletre.

Motoraink terjesztése érdekében hasz-
nált gőzgépek cserébe vételnek. Hir-
neves „GLÓRIA“ motoraink az
egész országban a legkitűnőbb
sikerrel működnek.

Pontos cím:

KALLAI motorgyár
Budapest, Nagymező-utca 43.

Tessék árjegyzéket kérni.

Van szerencsénk a n. é. közönség becses tudomására hozni, hogy a **Karolina-utca és Boros Béni-tér sarkán** lévő, már régen fenálló s jó hírnévnek örvendő Hartmann-féle

vasáru üzletet

átvettük s azt tovább nevünk alatt vezetni fogjuk. Főtörekvésünk oda irányul, hogy e szakmához tartozó mindennemű árukat jó minőségben és olcsó árakban szolgáljuk a n. é. vevőközönségnek, hogy teljes megelégedésüket kiérdemeljük.

A midőn magunkat a n. é. közönség b. jóindulatába ajánljuk, vagyunk ezt kérve

2161

kiváló tisztelettel

Burza Testvérek.

Pirszén és kátrány eladás!

Van szerencsénk a t. fogyasztó közönség tudomására hozni, hogy **f. hó 15-től kezdve**

a pirszén ára 100 kg. Kor. 6.—
a kátrány ára 25 kg.-ig „ 10.— 100 kg.-kint.
„ „ „ 25 kg. felül „ 8.— „
helyt gázgyár.

Házhoz szállítás csak 500 kg. felüli mennyiségekben fogadtatik el és díjazása 150 kg. 30 fillér. 30 métermázsán felüli előrendelések nem fogadtatnak el. Hordó darabonként 5 korona.

Aradi Világítási és Erőátviteli Részvénytársaság.

320

Mesés szép lesz minden hölgy

a Hajós-féle világhírű

ARADI IBOLYA-CRÉME

bámulatos hatásától.

Szeplő, májfolt, bibiros,

bőrvörösséget és mindennemű arctisztatlanságot varázsszerűen gyorsan eltüntet.

A párisi és londoni hygienicus kiállításon nagy aranyérmekkel, keresztel és díszoklevéllel kitüntetve.

Egy tégelynek ára 1 kor., dupla tégely 2 kor.

Ibolya szappan 70 fillér, Ibolya tej 1 kor. és Ibolya hölgyper 1 korona 20 fillér.

Ovakodjunk értéktelen utánzatok és hamisítványoktól. A bevásárlásnál csakis Hajós-féle aradi készítményeket tessék kérni és elfogadni, minden más ajánlatot visszautasítani.

Kapható a készítőnél:

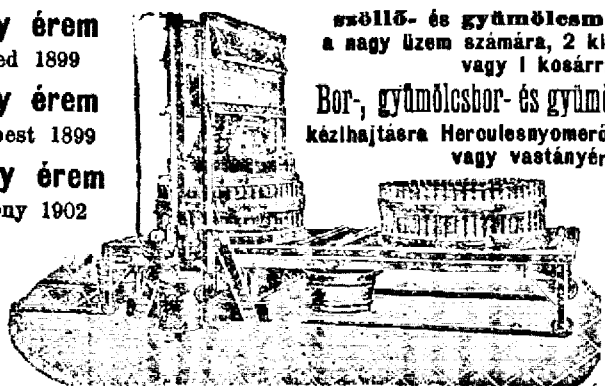
313

HAJÓS ÁRPÁD gyógyszerárában

Arad, Andrassy-tér 22., a megyeházzal szemben,

továbbá Földes Kálmán, Kossuth Pál, Ring Lajos, Hauer Lajos, Vojtek Kálmán, Berger Gyula gyógyszerészek áruháza és Vojtek és Welcz drogueriájában.

Hydraulikus sajtók

Arany érem
Szeged 1899Arany érem
Budapest 1899Arany érem
Pozsony 1902hydra-
likus
sajtóért.szőlő- és gyümölcsmunka sajtására
a nagy üzem számára, 2 kitolható kosárral
vagy 1 kosárral.Bor-, gyümölcsbor- és gyümölcsnedv-sajtókat
kézihajtásra Heroulesnyomó-erkezettel, fa-
vagy vastányérral.Gyümölcs- és szőlő-
örlöket,bogozógépeket,
gyümölcs-aszaló-
készülékeketgyártanak és szállítanak jótállás mellett mint különlegességet a legújabb
szerkezetben

Mayfarth Ph. és Ta., Bécs, II,

különlegességi gyár gyümölcsértékesítési gépekben.

1036

Képes árjegyzékek ingyen és bérmentve. Megrendelések idejekorán kéretnek

1132—1907. II. szám.

Hirdetmény.

Aradvármegye törvényhatósági bizottságának 1907. évi július 8-án 671—1907. kgy. számú határozatával Aradvármegye székházának helyreállítását 7108 kor. 20 fillér összeg erejéig engedélyezte.

A fentemlített munkálatok kivitelének biztosítása céljából az 1907. évi szeptember hó 24-ik napjának délelőtt 10 órájára az aradi m. kir. államépítészeti hivatal helyiségében tartandó zárt ajánlati versenytárgyalás hirdettetik.

A versenyezni óhajtok felhivatnak, hogy a fentebbi munkálatok végrehajtásának elvállalására vonatkozó zárt ajánlataikat a kitűzött nap d. e. 10 órájáig a nevezett hivatalhoz annyival inkább igyekezzenek beadni, mivel a későbbben érkezettek figyelembe nem fognak vétetni.

Az ajánlathoz az általános feltételekben előirt, az engedélyezett költségösszeg 5%-ának megfelelő bánatpénznek az aradi m. kir. adóhivatalnál (Közig. letét) történt letételét igazoló pénztári nyugta csatolandó.

A szóban forgó munkálatra vonatkozó műszaki művelet és részletes feltételek a nevezett m. kir. államépítészeti hivatalnál a rendes hivatalos órákban naponként megtekinthetők.

Az ajánlati költségvetés nyomtatványa ivenként 1 kor. 50 fillérért az államépítészeti hivatalnál megszerezhető.

Arad, 1907. évi szeptember hó 7-én.

2166

M. kir. államépítészeti hivatal.

Alapított 1860. **MÜNZI.** Állami távbeszélő 213.

Elsőrendű fehérnemű és kalap üzlete Arad.

A os. és kir. 33. gyalogezred tisztikarának szállítója.

Legjobb fehérneműek,

készen vagy mérték után kifogástalan kivitelben, valamint legkedvezőbb árak mellett szerezhetők be nálam.

Előnyös vétel kötött harisnyákban!

3 pár szines	Kor. 1:50
3 „ divat csikos	„ 1:80
3 „ csikos félgyapju	„ 2:20
3 „ divat	„ 2:70

Legdivatosabb vadász és turista gyapju ingek, valamint lábszárak.

Kirákatalm megtekintése által meggyőződik izléses újdonságaimról, valamint kiváló olcsó áraitmról.

Állami tisztviselőik szállítója.

482

Patent gyermek harisnyák

női- és férfi harisnyák, keztük elismert legjobb minőségben, legnagyobb választékban, feltétlen szabott, olcsó árak mellett
Bársony Andor harisnya-nagykereskedésében Arad, Szabadság-tér 17. Vidéki megrendeléseket legpontosabban intézem el.

Városi hirdetmények.

25355—1907.

Hirdetmény.

A közadók kezeléséről szóló 1883. évi XLIV. t. c. 36. §-a értelmében közhírré tesszük, hogy az 1907. évre kivetett adók főkönyvi előírása befejeztetett. Felhívjuk ennélfogva Arad szab. kir. város adózó közönségét, hogy adókönyvecskéjük átvétele, illetve meglévő adókönyvecskéjének a kivetett adók előírásával való kiegészítése végett 8 nap alatt a városi adóügyi osztálynál annál inkább jelentkezzenek, mert igazolatlan elmulasztása esetén 2-10 koronáig terjedhető pénzbírsággal lesz büntetendő.

Arad, 1907. évi aug. hó 30-án.

A városi tanács.

26410—1907. szám.

Hirdetmény.

Az 1880. évi XVII. t. c. 13. §-a alapján közhírré tesszük, hogy az 1907. évre való érvénnyel kivetett hadmentességi díj kivetési lajstrom 1907. szeptember 15-től 18 napi közszemlére van kitéve a városi adóügyi osztályban.

Felebbezésnek a nyolc napi határidő lejártától számított 15 napon belül van helye, új díjkötelesek-nél pedig a könyvecskébe történt bejegyzéstől számított 15 napon belül.

A felebbezések a közigazgatási bizottsághoz címezve a m. királyi pénzügyigazgatóságnál nyújthatók be.

Arad, 1907. évi szeptember hó 3-án.

A városi tanács.

12950 - 907. kh.

Hirdetmény.

A nagyméltóságú m. kir. földmívelésügyi miniszterium 5240—907. sz. rendelete alapján a hazai bortermelés érdekében az évi szüret megkezdése előtt az érdekelteket saját érdekükben figyelmeztetem, hogy a bortörvény (1893. évi XXIII. t. c.) és ennek végrehajtása tárgyában kiadott rendelet értelmében a mustba vagy borba, ugyancsak a már kész kiégetett törköly-borba vizet keverni bármilyen mennyiségben is feltétlenül tilos, továbbá tilos a természetes bornak, törköly-borral, vagy gyümölcsborral való összekeverése (összeházasítása) is. A víz használata csak a törköly-bor készítésénél van megengedve.

Aki a tiltott módon készített vagy kezelt bort forgalomba hozza vagy eladja, az az 1893. XXIII. t. c. értelmében 600 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetettik, aki pedig a bort m. ga vizezi, vagy más tiltott anyaggal keveri, vagy a természetes bort törköly-borral, vagy gyümölcs-borral összekeveri, mint mesterséges bor készítője 2 hónapig terjedhető elzárással és ezen felül még 600 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetettik és ezen kívül az illetőtől a tiltott módon készített vagy kevert bor még el is fog koboztatni.

Arad, 1907. évi augusztus hó 31-én.

Greén Nándor, s. k.
h. főkapitány.

25654—1907. szám.

Hirdetmény.

A gyógyszerkülönlegességekről és titkos összetételű gyógyszerekről alkotott s 1904. évi július hó elsején életbeléptetett 1903. évi 90000. számú szabályrendelet a végrehajtását megnehezítő és hosszabb tárgyalást igénylő némely kérdések rendezése érdekében az 1904. évi 48051. szám alatt körrendelettel felfüggesztetett.

Bár azóta folytatott tárgyalások alapján a felmerült kérdéseket végleg rendezni még nem lehetett, mégis számotvetve azzal, hogy az ország területén készült gyógyszerkülönlegességeknek és titkos gyógyszereknek némely külföldi államba való kivitelének megkönnyítése szükségessé teszi, hogy az említett szerek forgalomba hozhatóságának módosztatása legalább úgy, mint azt az 1903. évi 90000. számú szabályrendelet előírja rendezve legyenek, a m. kir. belügyminiszterium 93321/VII.-b./907. számú körrendeletével elrendelte, hogy ugy az 1903. évi 90000. számú szabályrendelet, mint az ennek némely határozmányai kiegészítése céljából 1904. évben 120170/1903. szám alatt kiadott körrendelet határozmányai újból életbeléptessenek.

Miről az érdekelteket tudomás-vétel végett értesítjük.

Aradon, 1907. évi augusztus hó 31-én.

A városi tanács.

484—1907. gsz.

Árverési hirdetmény.

Arad sz. kir. város gazdasági széke a Braun Ede által bérelt Béla-tér 1—2. sz. alatti lakás és udvarnak 2 évre leendő bérbeadása iránt folyó évi szeptember hó 9-én d. e. 10 órakor árverést tart.

Kikiáltási-ár: 800 kor. évi bérösszeg.

Bánatpénzül letendő a kikiáltási ár 10%-a készpénzben vagy elfogadható értékpapirokban a városi pénztárban.

Az árverésen részt lehet venni szóbeli és írásbeli ajánlatokkal.

Az írásbeli ajánlatok lezártan a szóbeli árverés megkezdése előtt nyújthatók be s csak akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a bánompénznek a városi pénztárba történt letételét igazoló jegy mellékelve van s ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az árverési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az árverési feltételek a gazdasági tanácsnok urnál az árverést megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad szab. kir. város gazdasági széke 1907. évi szeptember hó 2-án tartott üléséből.

Kiadta:

Zubor Andor, s. k.
aljegyző.

Nagymennyiségű
maculatura
jutányos áron
eladó.
Bővebbet a kiadóhivatalban.

Arad sz. kir város polgármesterétől.

Ad 3516—1907. pm.

Hirdetmény.

A Hertschka Mór alapítvány megüresedett egy reáliskolai alapítványi helyének betöltésére 3516 1907. pm. szám alatt 1907. évi augusztus hó 10-én kibocsájtott hirdetményben a pályázatok benyújtására kitűzött határidőt 1907. évi szeptember hó 15-ig meghosszabbítottam.

Aradon, 1907. évi augusztus hó 28-án.

Varjassy,
polgármester.

26300—1907. szám.

Hirdetmény.

Az 1888. évi XLIV. t. c. 11. §-a alapján közhírré tesszük, hogy az 1907. évre való érvénnyel kivetett s a nem vadászati célokra használt fegyverek után fizetendő fegyveradó kivetési lajstrom f. é. szeptember hó 10-től 8 napi közszemlére van kitéve az adóügyi osztály 1. számú hivatalos helyiségében.

Esetleges felszólamlások a kitétel napját követő 15 napon belül a m. kir. pénzügyigazgatósághoz intézendők.

Arad, 1907. évi szeptember hó 3-án.

A városi tanács.

Arad szab. kir. város polgármesterétől.

3673—1907. pm.

Hirdetmény.

A városi adóhivatal által az 1908 évben jogosultsággal bíró legtöbb adót fizetők névjegyzékének összeállítására céljára készített kimutatást az 1886. évi XXI. t. c. 25. §-a értelmében a városháza tanácstermében 1907. évi szeptember hó 1-től 9-ig bezárólag terjedő időtartamra közszemlére kiteszem.

Aradon, 1907. évi aug. 22-én.

Varjassy,
polgármester.

Keresünk

30—40 drb használt,
hitelesített transport
pálinka vagy szesz

hordót

kölcson venni.

Weisz Ignátz és Fia,

Almás (Alcsill.) 2157

500 koronát

fizetnek annak, aki Bartilla-fogvizetnek használata mellett, üvegje 70 fill. valaha ismét fogtájást kap, vagy a szája büszlik. (Csomagolásért külön 20 fill.) **Bartilla A. örökösök**, (E. Winkler) Wien, 19/1 Sommer-gasse 1. — Kapható Aradon minden gyógyszerárban, különösen **Földes Kelemen**nél, Deák Ferencz-utca 11. sz. és **Hajós Árpádnál**, Andrassy-tér 22. Kérjük mindenütt határozottan **Bartilla-fogvizet**. Hamisítványok fejjelentőli díjaztatnak. 601

Hölgyek figyelmébe!

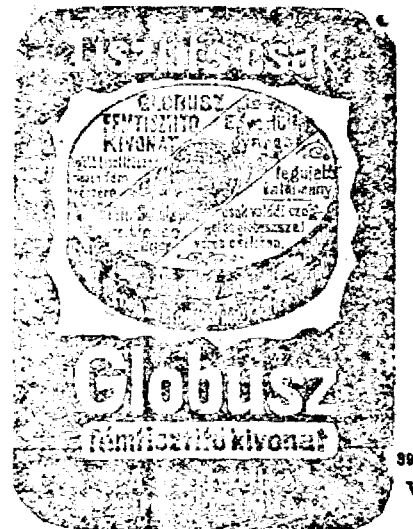
Angol női ruhákat, kosztümöket a legdivatosabb kivitelben készít

Popovits Lila

női divatterme

Arad, Weitzer János-u. 2. (Minorita-palota.)

Felvétetnek szabászati és rajzoló tanításra növendékek, vidékiek teljes ellátással is. 733

Eladó ház!

Hona-utca 32. száma házban
4 szoba, 2 konyha, pince, befásított udvar, szőlős kerttel, szép szalattal, még 7 évig adómentes I. osztályu anyagból fölépitve, mindenkor

szabad kézből eladó.

Könnyű fizetési feltételek.

Értekezni lehet Pankota (Arad-megye) Lapos Pálnál. 2142

női kalap divat-terem!

A nagyérdemű közönség szíves tudomására hozom, hogy Aradon Deák Ferencz-utca 2. szám alatt (Sebesyház) egy, a mai kor és modern izlés minden köve eményének megfelelő.

női kalap divat-terem nyitottam

Üzletemben a legelőkelőbb czégektől kikerült és legszebb kivitelű modelleket állandóan raktáron tartom.

Állandó és a legnagyobb választék **gyászkalapokban**.

Átalakítások és minden e szakmába vágó munkálatok jutányosan és pontosan végeztetnek.

V. iéki megrendeléseket a legmesszebb menő körültekintéssel eszközölk. 719 Szíves pártfogást kér

AMTMANN ANNA

Arad, Deák Ferencz-utca 2.

Telefon szám 151.

Nagy könyvkötészet.

ARADI NYOMDA RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

KÖNYVNYOMDÁJA

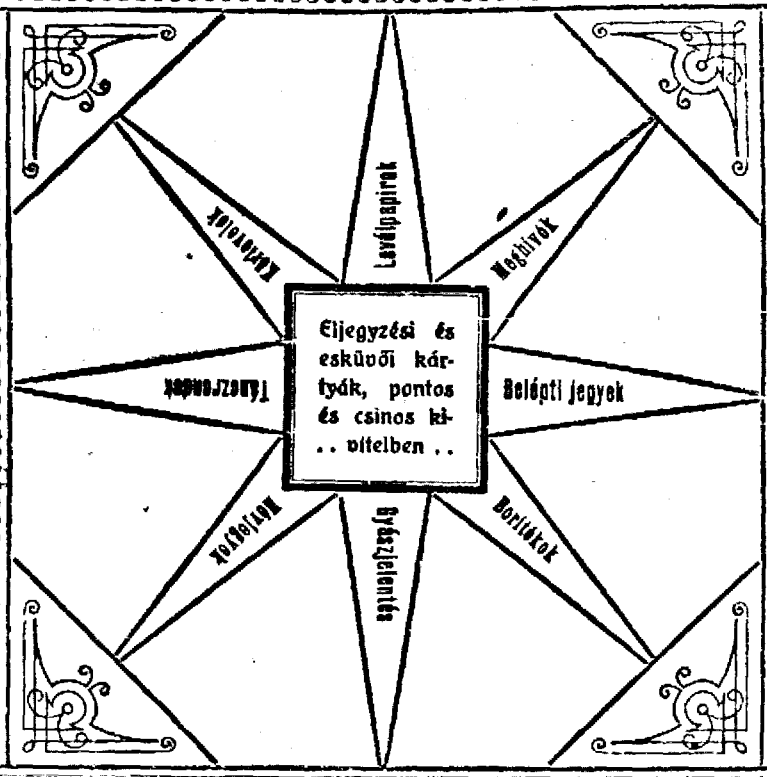
ARADON, JÓZSEF FŐHERCZEG-UT 22. SZ.

Befizetendő.

Ajánlja
kifűnden berendezett és
a mai kor igényeinek
teljesen megfelelően fel-
szerelt

NYOMDÁJÁT,

hol mindennemű nyom-
tatási munkák gyorsan,
pontosan és a legmo-
dernebb kivitelben ju-
lányos árban készített-
nek el.

Aradi Közlöny

a legnagyobb és legelter-
jedtebb vidéki politikai
napilap.

ELŐFIZETÉSI ÁRA:

Helyben:

1 évre . . . 24 korona.
1 hóra . . . 2 korona.

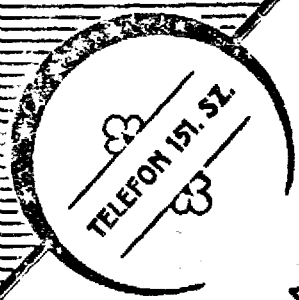
Vidéken:

1 évre . . . 28 korona.
1 hóra . . . 2 kor. 40 f.

Szerkesztőségi telefon 357.

Kiadóhivatali . . . 151.

DISZMŰMUNKÁK
MONTIROZÁSOK
ÍRÓMAPPÁK.

ARADI NYOMDA RÉSZVÉNY TÁRSASÁG KÖNYVKÖTÉSZETE

Aradi és csanádi vasutak palotája

NYÚNLJUK A LEGMODERNEBB OR-
PÉKEL FELSZERELT

KÖNYVKÖTÉSZEINKET,
HOL A LEGEGYSZERŰBBS BEKÖTÉSŐK
FOGYVA A LEGFÉNYESEBB KIVÁLTÁSOK
DISZKÖTÉSEKET TUDJUNK KÉSZITEN

DISZDOBOZOK
FÉNYKÉPTARTÓK
AMATŐR KÖTÉS.

Felvilágosításokat teljesen ingyen ad a
Kiadóhivatal:
József főherceg-ut 22. szám.
Telefon szám: 151.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Tudakozásánál kérjük a hirdetés alatt levő számokra hivatkoznunk.

Az apró hirdetések előre fizetendők.

Hirdetések felvételnek a
Kiadóhivatalban:
József főherceg-ut 22. szám.
Telefon szám: 151.

Ezen rovatban minden szó egyszeri beiktatásának ára 4 fillér, vastagabb betűből 8 fillér. — Cselédet kereső vagy cselédnek ajánkozó apró hirdetés 20 szóig 50 fillér, minden további szó 4 fillér. — Hirdetési levelezőlapok 50—60 filléret és 1 koronáért kaphatók lapunk elárúsító helyein.

Aki nek

ismeretség híján

házastársra,
nevelőre,
üzletvezetőre,
könyvelőre,
segédre,
ispánra,
gazdatisztára,
kulcsárra,
vinczellérre,
kertészre,
kulcsárnóra,
gazdasszonyra,
szakácsnóra,
szobaleányra,
házi- vagy
irodaszolgára,
pénzbeszedőre,
házmesterre,
stb.-re
van szüksége.

Aki

eladni kíván

butort,
zongorát,
bort,
gyümölcsöt,
gabonát,
üzletet,
műhelyt,
lakást stb.;
vagy

Aki

bérbeadni kíván

birtokeket,
házat,
vadászterületet,
halászatot,
telket,
kocsit,
lovat,

Aki

mind Ezeket vétel vagy bérbevitel céljából keresi.

Aki

valamely állást betölteni kíván: legbiztosabban értekezni, ha az

„ARADI KOZLONY”
kis hirdetési

rovatát használja.

Kerestetik

azonnali belépésre
aradi családhoz intelligensebb kisaszony
(esetleg német ajku) 3
gyermek mellé. Cím a
kiadóhivatalban.

Szalonna,

zsír és mindenféle hentesáru a legjutányosabb napi áron kapható
Garai Károly hentesáru üzletében
Aradon, Boczkó-utca 2 sz. 2084

Jemesmegyei állás községben

42 kataszteri hold azonnal bérbeadó, esetleg örökáron szabad kézből eladó, lakóházzal, gazdasági épületekkel és nagy kerttel. Bővebbet a kiadóhivatalban. 2180

Eladó

40^l 700^l 1800 hektoliteres használt tiszta boros hordó, 1/30 hektós kád, 2 új 75 frtos Singer varrógép és 80 frt. Bildhauer Lajos, Orczy-utca. 2163

Egy billiárd asztal

jutányosan eladó Teleki-utca 15. szám alatt.

Ügyes mérlegképes könyvelő

2—3 hónapi, esetleg csak délutáni munkára sürgősen kerestetik. Ajánlatok „Rendezés” jellegre a kiadóba kéretnek. 2159

Kiadó üzlet

és százalékos italmérés! Glogovácson f. évi október 1 től olcsó házbér mellett egy kisebb, de jó menetű üzlethelyiség berendezés nélkül, a vele egybekapcsolt százalékos italméréssel kiadó. Ezen üzlethez lakás, vendégszoba és pincehelyiség adatik. Bővebb felvilágosítással szolgál Jerger József tulajdonos. 2155

Őszi szezon 1907.

a legújabb francia blouse album színes divat képekkel INGUSZ I. és FIA könyvkereskedésében kaphatók Arad, Weitzer János-utca. Arad- és temesmegyei telefon 517. Állami felső leányiskolai tankönyvek megérkeztek. 861

Biztos existenzia!

Ügyes, jó beszélő tenetségű urak állásdó a kalmazást kaphatnak egy könnyen eladható házi cikk eladására. Pénzbeszedők óvadékkal kerestetnek. Ajánlatok „K G 100.” jellet a kiadóhivatalba kéretnek. 465

Makzók és imakönyvek

(az izr. ünnepekre valók) üzletemben nagy választékban kaphatók. Vesszek könyvtárat. Kezpel Izsó könyvkereskedő, Aradon. 1921

Egy rövid zongora megvételre

kerestetik. Ajánlatokat ár és cím megjelölésével a kiadóhivatal továbbítja.

Azonnali alkalmazást

nyerhetnek a Bettelheim-féle gőzmosodában, Arad Aulich Lajos-utca, pipere vasalónők, tanuló lányok, kihordó fiúk heti fizetés mellett. 2160

Egy jó karban levő 2 lóerős

gázmotor

jutányos áron eladó.

Bővebbet a kiadóhivatalban.

Harisnyakötőde

Andrássy-tér 20. sz.

(Fischer Eliza palotában.)

A t. közönség rendelkezésére áll és különösen kitűnő anyagból kötött 2074

új harisnyait ajánlja.

Uradalomhoz ajánlkozok

gépész-kovácsnak középkorú férfi, ki e szakmában már évek óta működik. Jó bizonyítványokkal rendelkezik. Cím a kiadóban. 2167

679—1907. vhtó szám.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a világosi kir. járásbírósnak 1907. évi Sp. 276/3. számú végzése következtében Dr. Zoltán Emil ügyvéd által képviselt Beamter Odön javára, Berger Izrael ellen 86 korona 76 fillér s jár. erejéig 1907. évi július hó 26-án fogantatott kielégítési végrehajtás útján le- és felül foglalt és 2240 koronára becsült következő ingóságok, u. m.: lovak, kocsik, széna, sertések, kukorica, bolti berendezések nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a borosjenői kir. járásbírósnak 1907. évi V. 408. számú végzése folytán eddig összesen 91 kor. 50 fillérben bíróilag már megállapított költségek erejéig, Sikulán, adós lakásán leendő megtartására 1907. évi szeptember hó 10-ik napjának délután 4 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-c. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-c. 102. §. értelmében ezek javára is elrendelhetik.

Kelt Borosjenő, 1907. évi augusztus hó 27. napján.

Nagy,
2165 kir. bír. végrehajtó.

Okl. rajztanítónő

rajz és festészetben, bársony égetésben, mértanban előnyös oktatást ad. Erzsébet királynő-körút 37., földszint 3. 2154

710—1907. végreh. sz.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a világosi kir. járásbírósnak 1907. évi Sp. 277. számú végzése következtében Dr. Zoltán Emil ügyvéd által képviselt Messer Lipót javára, Kohn József ellen 55 kor. s jár. erejéig 1907. évi július hó 19-én fogantatott kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 700 koronára becsült következő ingóságok, u. m.: egy cséplőkészlet nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a borosjenői kir. járásbírósnak 1907. évi V. 406/2. számú végzése folytán eddig összesen 50 kor. 28 fillérben bíróilag már megállapított költség hátralék erejéig, Somoskészen, Kohn Rudolf lakásán leendő megtartására 1907. évi szeptember hó 10-ik napjának délelőtti 1/2 II órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-c. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-c. 120. §. értelmében ezek javára is elrendelhetik.

Kelt Borosjenő, 1907. évi augusztus hó 27. napján.

Nagy,
2164 kir. bír. végrehajtó.

A Wesselényi-utca 34. sz. házban

műhely-helyiségek

f. évi október 1-étől kiadók,
esetleg az egész ház bérbeadó.

Bővebbet

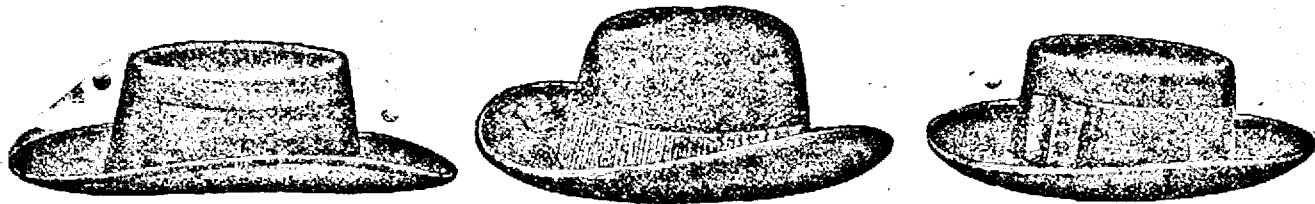
2162

Andrényi Károly és Fiai

cégnél.

FISCHER nagy áruház, Szabadság-tér 12.

Olcsó bevásárlási forrás!

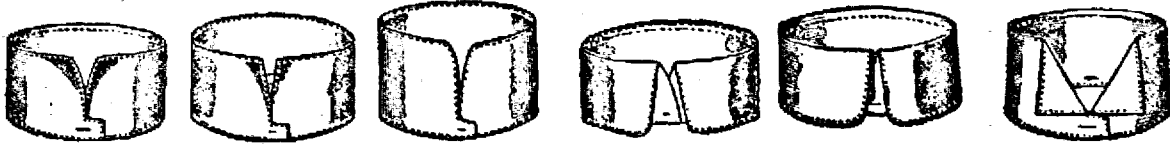
Kitűnő strapa kalap minden színben frt 1.50, 1.75, 2.-.

Elegáns divat kalap fekete és színes frt 2.-, 2.50.

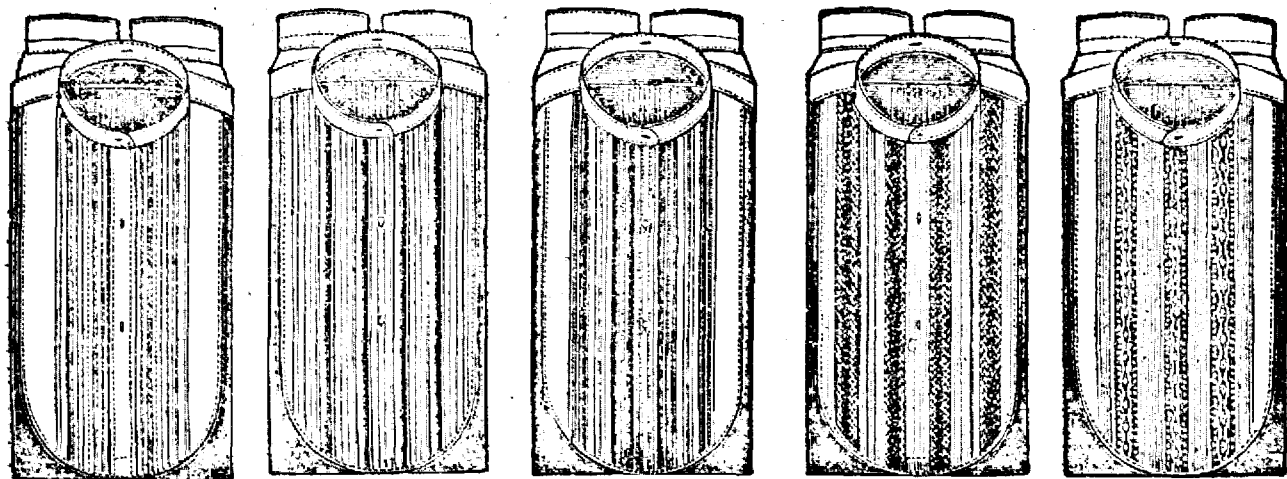
Valódi nyulszőr kalap fekete és színes frt 3.-, 3.50.

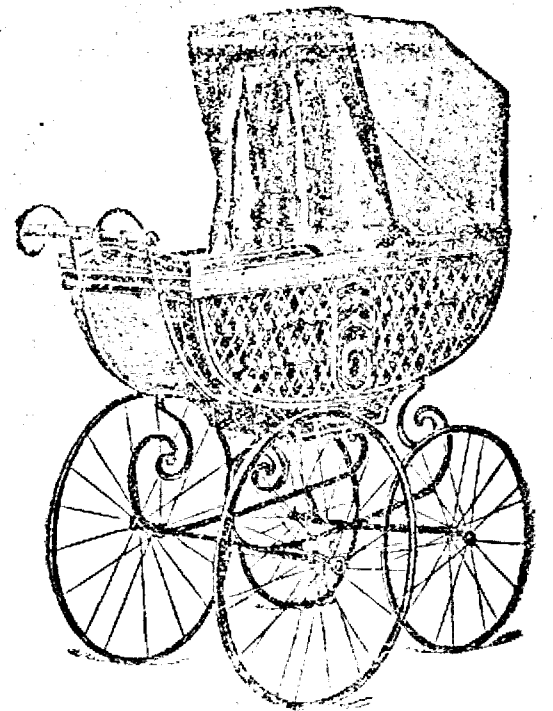
Selyem nyakkendők minden formában és divatszínben. Ara 25, 35, 45 és 50 krajcár.

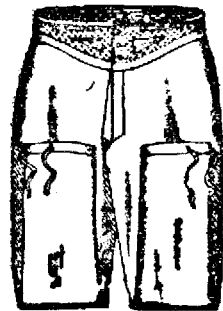
5 rétü gal érok minden divatos formában. Ara 3 darab 55 krajcár.

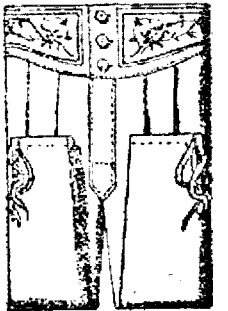
Férfi ingek óriási választékban. Ara forint 1.15, 1.35, 1.50, 1.75.

Gyermekkoszik óriási választékban, rendkívüli olcsó árak 5 frttől 50 forintig.

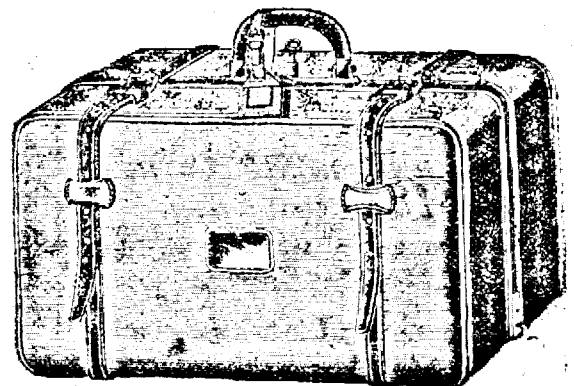
Lábravaló himzett francia szabás. frt 1.-, 1.20.

Köpper lábravaló reklam ár 95 krajcár.

Színes férfi divat harisnyák jó minőségű. Párja 25, 27, 30 krajcár.

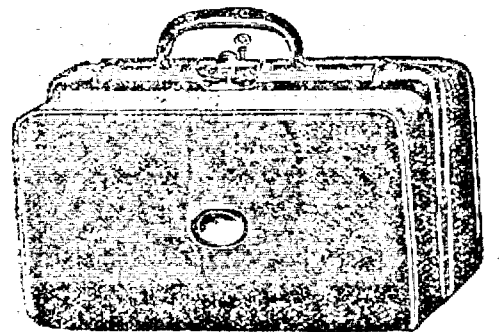
A legfinomabb barna bőrtáska. Frt 5.-, 7.50, 10.-, 15.-, 20.-.

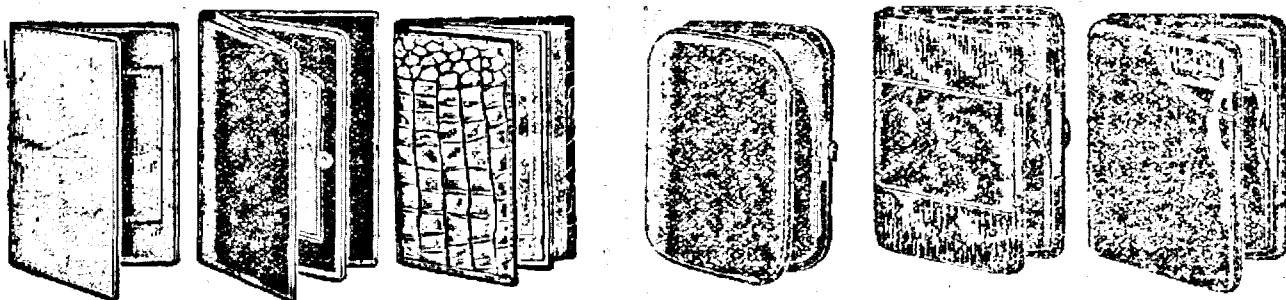
Kézi bőr aktatáska. Ara forint 2.50, 3.-, 3.50.

Kézi táská bőrvászonból. Ara frt 1.-, 1.25, 1.50, 1.90.

Aktatáska összehajtható. Ara frt 1.50, 2.-, 7.50.

Valódi bőr kézi táská. Frt 1.80, 2.50, 3.-, 4.-, 5.-.

Elegáns cigaretta és szivar bőrtárcák. Ara 50 kr., 75 kr., frt 1.-, 1.50.

Valódi bőr papirpénztárca. Ara 50 kr., 75 kr., frt 1.-, 1.50.

Valódi bőr erszény. 50, 75 kr. és 1 frt.

Valódi bőr erszény. 50, 75 kr. és 1 frt.